

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือและบทความในหนังสือ

กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์. โคศอญา ฉบับหลวง และฉบับเปรียบเทียบ, ร.ศ. 128

กุลพล พลวัน. สิทธิมนุษยชนกับสหประชาชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร :

ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ กรมอัยการ, 2527

เกียรติขจร วิจนะสวัสดิ์, ดร. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 พิมพ์ครั้งที่ 1 จัดพิมพ์

โดยคณะกรรมการบริหารทางวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2528

"บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย" ในชาวจีนในประเทศไทย, ขจัดภัย

บุรุษพัฒน์, ผู้รวบรวม กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล, 2517

จรรยาวิเศษ, ขุน (บุญเทียม บุญนิคย์) และทองหล่อ บุญนิคย์. คำอธิบายหลักกฎหมาย

ลักษณะอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 2 ธนบุรี : โรงพิมพ์ดำรงธรรม, 2478

เข้มชัย ชูติวงศ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการเอกสาร

และวิชาการ กรมอัยการ, 2527

คณิต ณ นคร. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด. พระนคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย-

ธรรมศาสตร์, 2525

_____ . คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไขเพิ่มเติม)

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527

จิตติ เจริญนำ. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 (หน่วยที่ 10). กรุงเทพมหานคร

: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528

จิตติ ดิงศักดิ์ย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1. จัดพิมพ์โดยสำนักอบรม

ศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา พระนคร : โรงพิมพ์ไทยพิทยา, 2510

_____ . คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 ตอน 1. (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 6) จัดพิมพ์

โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา กรุงเทพมหานคร : แสงทองการ

พิมพ์, 2521

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์. คำบรรยายกฎหมายลักษณะอาญา พระนคร :

โรงพิมพ์สมาคมสังคมนศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2508

หุบ กาญจนประการ. "ระบบอุปถัมภ์" ในการบริการบุคคลในประเทศไทย. อมร รักษาสัตย์
และโสรัจ สุจริตกุล, ผู้เรียบเรียง กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์, 2514

คำร่างราชานุญาต, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา. "อึ้งย้ง" ในนิทานโบราณคดี
(นิทานที่ 15 เรื่องอึ้งย้ง) พิมพ์อนุสารณงานศพคุณหญิงกลสิกร บัญชา (ทรัพย์
บุราราศ), 2501

_____ . พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 5) อนุสารณในงานพระราชทานเพลิง
ศพนายชยันต์ หลาชีวะ. พระนคร : บุญส่งการพิมพ์, 2507

_____ . ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 33 ฉบับหอสมุดแห่งชาติ พระนคร : องค์การค้าคุรุสภา ,
2511

คณู อับดุลราห์มาน. จราชลจีน-มลายู แปลโดยเสถียร พันธูรังษี กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดสื่อการค้า, 2514

นิติศาสตร์ไพศาล, พระยา. กฎหมายอาญาพิศดาร (หมวด 3) คำสอนชั้นปริญญาโททาง
นิติศาสตร์ พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2478

ประดิษฐ์ พาณิชยการ และคณะ. รายงานการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการใช้ผลการวิจัยให้
เกิดประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวางแผนป้องกันสังคม ณ กรุงโคเปนเฮเกน
ประเทศเดนมาร์ค ระหว่างวันที่ 20-31 สิงหาคม 2526 กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์, 2517

ประแคว์ นิเก็ด. คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา พิมพ์ที่ศาลจังหวัดสายบุรี, 2458

ประยูร นรการผดุง. ประมวลความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษ พระนคร : บริษัทบูรพาสามัคคี
จำกัด, 2509

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ และคณะ. อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม : บัญหาอุปสรรค
และแนวทางควบคุม เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ จัดโดยสถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ ณ ห้องเพลินจิต โรงแรมอิมพีเรียล เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2529

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว . พระธรรมเทศนาเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระนคร : โรงพิมพ์อักษรนิติ, 2491

มนเวทย์วิมลนาถ, พระ. กฎหมายลักษณะอาญาพิศดาร คำสอนชั้นปริญญาโทนิติศาสตร์

(หมวด 4) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2478

ลัดพลีธรรมประคัลภ์, พระยา. คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 1 พระนคร : โรงพิมพ์
อักษรนิติ, 2475

ลิขิต อีระเวคิน. "ชนกลุ่มน้อยและระบบการเมือง ปัญหา และแนวนโยบาย" ในชนกลุ่ม
น้อยในประเทศไทย. ลิขิต อีระเวคิน, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2521

วิลภา บุรุษพัฒน์. "ความเป็นมาของชาวจีนในประเทศไทย" ใน ชาวจีนในประเทศไทย
ขจัตถัย บุรุษพัฒน์, ผู้รวบรวม. กรุงเทพมหานคร : แพรวพิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล,
2517

วิจิตร ลุลิตานนท์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2507

แหว ยอดพยุง. กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน. ธนบุรี : โรงพิมพ์สุทธิสารการพิมพ์, 2509.
ศรีเสนา, พระ. (คิด คชาชีวะ) วิธีสืบสวนโจรผู้ร้าย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 2) โรงพิมพ์
โสภณพิพรรฒธนากร, 2460.

สง่า สันะสมิต. คำบรรยายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาพิศดาร (ตอน 1) กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513

สมเกียรติ อัคริษณุ, ดร. ปัญหาการบริหารงานตำรวจ. กรุงเทพมหานคร : 66 การพิมพ์,
2526.

สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา เล่ม 3 (ภาคความผิด) พระนคร :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2515

สังคิด พิริยะสังสรรค์. ประวัติการต่อสู้ของกรรมกรไทย. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์-
การพิมพ์, 2527

สุนทรพิพิธ, พระยา. (โชติ ธนาภิบาล). คำอธิบายกฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 1
โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2461.

- เสรีน ปุณณะหิตานนท์, ดร. การกระทำผิดในสังคม. (สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรม
เบี่ยงเบน) พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527
- เสรีน วินิจฉัยกุล. "ทฤษฎีว่าด้วยการร่วมมือกับการกระทำผิด" คำสอนปริญาตรีกฎหมาย
อาญา, 2482
- แสง รัตนมงคลมาศ. "สมาคมจีน" ในชาวจีนในประเทศไทย. ชจิตภัย บุรุษพัฒน์,
ผู้รวบรวม. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา อินเตอร์เนชั่นแนล, 2527
- โสภา ชูทิกุลชัย และคณะ. ยุทธวิธีและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม
และสังคมในทศวรรษหน้า โครงการอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525
- หยุด แสงอุทัย. กฎหมายอาญา 1 พระนคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2523.
_____ . กฎหมายอาญภาค 2-3 พระนคร .โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2523.
- อริยม สุวรรณบุปผา. หลักอาชญาวิทยา กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์,
2518.
- อินทรีปรีชา, อำมาตย์โท พระ. คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญภาค 2 ตอนที่ 1. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 1 โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2469.
- เชอ เอกุต์. กฎหมายอาญา. คำสอนชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2477. พระนคร : โรงพิมพ์
อักษรนิติ, 2478.
- อุสาศ์ โกมลปาณิก, ดร. สาระสำคัญเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (หน่วยที่ 1)
เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีบัญญัติ 3 หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528
- ไอสด โกสิน. คำอธิบายและเปรียบเทียบกฎหมายไทยและต่างประเทศในเรื่องกฎหมายลักษณะ
พยานหลักฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยเกษม, 2517
- เฮนรี่ ไลริง. คำแนะนำหัวข้อกฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์กรุงเทพมหานคร,
2474

บทความในวารสาร หนังสือพิมพ์ สารานุกรม

- กรุงสี่กระยา. "กรุงสี่พระยาพูดภาษาคนข้อหาช่องโจร" หนังสือพิมพ์เคลนิวส์ ฉบับวันที่ 11
กรกฎาคม 2528
- กุลพล พลวัน. "แนวความคิดในการจัดตั้งสำนักงานคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์
ของประชาชน" วารสารอัยการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 43 (กรกฎาคม 2524)
- _____ . "ลักษณะทั่วไปของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา" วารสารอัยการ ปีที่ 3
ฉบับที่ 36 (2523)
- คณิต ฌ นคร. "การยกประโยชน์แห่งความสงสัยและการเลือกกลงโทษ" วารสารอัยการ ปีที่
4 ฉบับที่ 39 มีนาคม 2524
- _____ . "พยานแผ่นดินตามกฎหมายแองโกลอเมริกัน" แปลเรียบเรียงจาก Dr. Heibe
Jung, Strafrecht for den Kronzengen Carl Heymans Verlag KG.
Köln-Berlin-Manchen 1974, อัยการนิเทศก์ เล่ม 40 ฉบับที่ 1-2 (2521)
- จิรนิติ ทะวานนท์. "หลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ เปรียบ เทียบระหว่าง
กฎหมายอเมริกันและกฎหมายเยอรมัน" ดุสิต ปีที่ 31 เล่ม 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน
2527)
- จิรศักดิ์ พรหมทอง และพนัส ทัศนียานนท์. "อึ้งยี่: องค์การนอกกฎหมายและองค์การอิทธิพล"
วารสารอัยการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 39 (มีนาคม 2524)
- ไชยวัฒน์ ยนเปี่ยม. "มาเฟียการบ้าน" หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ปีที่ 36 ฉบับที่ 12099 วันพุธที่
12 กุมภาพันธ์ 2529.
- ณัฐจักร บัณฑิตสิงห์ ฌ อุษยา. "คำรับของผู้ร่วมกระทำผิดกับจำเลยในคดีอาญา" วารสารอัยการ
ปีที่ 4 ฉบับที่ 40 (เมษายน 2524)
- คำรง ลัทธิพิพัฒน์ และแสวง รัตนมงคลมาศ. "ศัพท์พัฒนาบริหารศาสตร์ (Development
Administiation Glossary) " วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 3
(กรกฎาคม 2510)
- ทองใบ ทองเปาค์. "การเหวี่ยงแห ดุลยพินิจใน การจับกุม" หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่
15 กรกฎาคม 2528

- ประจักษ์ศิลป์ สุพรรณเภสัช, พ.ศ.ท. รายงานพิเศษ "หยุดก่อนกาลิโนมันมังคานาคาร
ชั้นเยี่ยม" มติชนสุดสัปดาห์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3095 ประจำวันอาทิตย์ที่ 24 สิงหาคม
2529
- ประดิษฐ์มธุธรรม, หลวง. "คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย หุ้นส่วน บริษัทและ
สมาคม" นิติสาส์นแผนกสามัญ ปีที่ 6 เล่มที่ 4 (กรกฎาคม 2476)
- ประธาน วัฒนพาณิชย์. "ระบบความยุติธรรมทางอาญา : แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุม
อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา" วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2
(2520)
- ประมูล สุวรรณศร. "แง่คิดในเรื่องเจตนา" นิติสาส์นแผนกสามัญ ปีที่ 18 เล่ม 1 (มกราคม-
มีนาคม 2490)
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, ดร. "ความขัดแย้งด้านปรัชญาอาชญาวิทยาซึ่งมีผลกระทบต่อกระบวนการ
ยุติธรรมทางอาญา" วารสารสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา ปีที่ 1 เล่ม 1 (กรก
(กรกฎาคม 2524)
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, ดร. "วิธีใหม่เกี่ยวกับอาชญากรรม" ในการประชุมคองเกรสสหประชาชาติ
ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด วารสารอาชญาวิทยาและงาน
ยุติธรรม ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (ธันวาคม 2528)
- _____ . "อิทธิพลผลประโยชน์และพฤติกรรมในองค์กรตำรวจไทย" วารสารพัฒนบริหารศาสตร์
ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 (2526)
- พนัส หัตถนิยานนท์. "ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูประบบงานของอัยการในประเทศไทย กฎหมาย
ปริทรรศน์" วารสารอัยการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 45 (กันยายน 2524)
- รัชนิกรณ์ โชติชัยสถิตย์. "องค์การอาชญากรรม" วารสารอัยการ ปีที่ 9 ฉบับที่ 98
(กุมภาพันธ์ 2529)
- ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรม กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525
- "โลกใบใหญ่" นิตยสารสารคดี (Feature Magazine) ปีที่ 2 ฉบับที่ 18 (กรกฎาคม-
สิงหาคม 2529)

สุกิจ นิมมานเทมิตร. "เมื่อน้ำมาปลากินมด ครึ่งเมื่อน้ำลคมดกินปลา" ยุทธโฆษ ปีที่ 77

ฉบับที่ 49 (กันยายน 2512)

สุรินทร์ ถั่วทอง. "ประสิทธิภาพการยั้งค้ำใช้กฎหมาย : ปัญหาและข้อเสนอแนะบางประการ"

วารสารอัยการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 46 (ตุลาคม 2524)

หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันพุธที่ 26 มีนาคม 2529 ปีที่ 9 ฉบับที่ 2943

หยุด แสงอุทัย. "ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล" นิติสาส์น ปีที่ 22 เล่มที่ 3

(มีนาคม 2434)

เอกสารอื่น ๆ

กจช. ร.5 น. 33/12 เรื่องหัวหน้าอั้งยี่ต่าง ๆ ทำทัณฑ์บน

กจช. ร.5 น. 33/27 พระราชบัญญัติเรื่องอั้งยี่ พระราชกฤษฎีกาเลขารัชกาลที่ 5 ถึง

พระเจ้านั่งงยาเธอกรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ ที่ 25/609 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์

ร.ศ. 114

กจช. ร.5 น. 14 ข. เพิ่ม 3 หนังสือกรมราชเลขาธิการพระราชกฤษฎีกา เลขารัชกาลที่ 5 ถึง กรมหมื่น

นเรศวรฤทธิ์ ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน ร.ศ. 114

กจช. ร.5 น. 33/17 คำกราบบังคมทูลของกรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ ที่ 9/1878 ลงวันที่

16 พฤษภาคม ร.ศ. 116

กจช. ร.5 น. 10 ข. เพิ่ม 2 คำกราบบังคมทูลของกรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ ที่ 9/1878

ลงวันที่ 16 พฤษภาคม ร.ศ. 116

กจช. ร.5 ค. 21/21 คำกราบบังคมทูลของเจ้าพระยายมราช ที่ 17/2390 ลงวันที่ 2

มิถุนายน ร.ศ. 129

กจช. ร.5 บ. 8/2 อั้งยี่มณฑลสุราษฎร์และชุมแพ จดหมายเจ้าพระยาอภัยราชา ถึงมหาเสวก-

เอก พระยาจักรประณีตศรีวิสุทธิราชเลขาธิการ ลงวันที่ 3 มีนาคม 2462

กมลชัย รัตนสกาวงศ์ "ความยินยอมในกฎหมายอาญา" วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523

กระทรวงมหาดไทย "แผนมหาดไทยแม่บท" ฉบับที่ 3 สาขาความมั่นคงภายในและความปลอดภัย

ในชีวิตและทรัพย์สิน : ส่วนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (2525-2529)

กุลพล พลวัน. การดำเนินคดีอาชญากรรมในทัศนะของอัยการ เอกสารประกอบการสัมมนาหัว

ข้อเรื่อง "ต่อต้านยาเสพติด" จัดโดยสำนักงานข่าวสารอเมริกันประจำประเทศไทย

และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ระหว่างวันที่ 22-24 ธันวาคม 2528

โรงแรมริเจนท์ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

โกเมน ภัทรภิรมย์. เอกสารประกอบการบรรยายกฎหมายอาญาฝรั่งเศส โครงการปริญญาโท

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525

ข้อบังคับที่ 1/2509 เรื่องระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี, ((เอกสารโรเนียว 7 หน้า)

คณะกรรมการกฤษฎีกา. รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมาย
อาญา ครั้งที่ 233/346/2484 วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2484

คณะกรรมการกฤษฎีกา. รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมาย
อาญา ครั้งที่ 234/349/2484 วันพฤหัสบดีที่ 30 ตุลาคม 2484

จงรักขณ จุฑานนท์, พ.ต.ต. "การคุ้มครองสิทธิของประชาชนต่อการถูกจับและตรวจค้นที่
ไม่ชอบ" วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2525

จริยาวรรณ อภรณ์รัตน์. "ปัญหาของรัฐบาลไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ที่เกี่ยวกับคนเอเชียในบังคับอังกฤษและฝรั่งเศส" วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525

จาตุรงค์ ฉินวิวัฒน์. "ข้อสันนิษฐานในคดีอาญา อันเป็นโทษแก่จำเลย" วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526

จิตติ ดิงศักดิ์. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการฐานกฎหมายอาญา 1 โครงการปริญญาโท
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523 (เอกสารโรเนียว 47 หน้า)

_____. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการฐานกฎหมายอาญา 2 ระดับปริญญาโท
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

เคชา เปรมฤดีเลิศ "การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและกระบวนการสร้างแผนพัฒนาสังคมในประ-
เทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีแผนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน" วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525

ถาวร พาณิชพันธ์ "วิธีการเพื่อความปลอดภัย" วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ทวี อีระวงศ์เสรี. "สถานภาพทางกฎหมายของชาวจีนในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2516

- ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ. "การพยายามกระทำความคิดที่เป็นไปไม่ได้อย่างแน่แท้" วิทยานิพนธ์
 นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524
- เทพ อีระจันทรานนท์. "วิเคราะห์วิธีการและปัญหาของการควบคุมคนต่างด้าวในประเทศไทย"
 วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย, 2515
- แนวโน้มของอาชญากรรม ในรายงานการประชุมใหญ่ของสหประชาชาติ ครั้งที่ 6 ว่าด้วยการ
 ป้องกันอาชญากรรม และการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ณ กรุงคาราคัส ประเทศเวเนซุเอล่า
 ระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม - 12 กันยายน 2523
- ____. บทความ เรื่องอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ อาชญากรรมทางพาณิชย์ หรืออาชญากรรมทาง
 ธุรกิจ เอกสารประกอบการสัมมนา ทางวิชาการ เรื่องอาชญากรรมทางธุรกิจ จัดโดย
 คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับกรมตำรวจ ณ ห้องประชุมคณะนิติศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 6 มีนาคม 2529 (เอกสารโรเนียว 14 หน้า)
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์และคณะ. อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม : ปัญหาอุปสรรค
 และแนวทางควบคุม เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ จัดโดยสถาบันบัณฑิต-
 พัฒนบริหารศาสตร์ ณ ห้องเพลินจิต โรงแรมอิมพีเรียล เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2529.
- ห้อง ธนศิริ และชวน ศรีประสิทธิ์, พล.ต.ต. รายงานการประชุมว่าด้วย "การป้องกัน
 อาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด" ครั้งที่ 5 ณ เมืองเจนีวา ประเทศ
 สวิสเซอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 1-12 กันยายน 2518
- พลกุล อังกินันท์. "บทบาทของชาวจีนในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอม-
 เกล้าเจ้าอยู่หัว" วิทยานิพนธ์วิทยาลัยศึกษาศึกษา (ประสานมิตร) อนุสรณ์
 งานศพคุณแม่กิมฮวย คุณวัฒน์ กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์ 2515
- มรธา วัฒนะชีวะกุล. "เอกสารประกอบการบรรยายวิชากฎหมายอาญา เปรียบเทียบ"
 กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รายงานสรุปผลการประชุม กลุ่มที่ 2. เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานในกระบวนการ
 ยุติธรรมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เอกสารประกอบการสัมมนาทาง
 วิชาการเรื่อง "ปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม" ณ อาคารสภาวิจัย
 แห่งชาติ บางเขน เมื่อวันที่ 2-10 กันยายน 2524

- ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. "สมาคมลับอั้งยี่ในประเทศไทย พ.ศ. 2367-2453" วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524
- สิริวุฒิ พงษ์พาณิชย์. "คำตรวจกับการเมืองไทย" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519
- สุรพล ไตรเวทย์. รายงานการประชุมปฏิบัติการเพื่อศึกษากฎหมายควบคุมผู้กระทำผิด คดียา
เสพติดของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 10-15 ธันวาคม 2527
(เอกสารโรเนียว 7 หน้า)
- แสวง รัตนมงคลมาศ. "การบริหารงานของสมาคมจีน : บทศึกษาเฉพาะกรณีสมาคมแต้จิ๋ว
แห่งประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโท คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ. ข่าวยาเสพติดฉบับวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2529
(เอกสารแผ่นปลิวรวม 2 หน้า)
- สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย. ทิศทางการพัฒนาด้านความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สินของแผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 4 (2530- 534)
- ____. ร่างแผนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแก้ไข ครั้งที่ 4 วันที่ 20 มิถุนายน
2529 แผนมหาดไทยแม่บทฉบับที่ 4 (2530-2534)
- อดิศัย อาภาพันธ์. "ปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ
: ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสถานีตำรวจนครบาล กองบัญชา
การตำรวจนครบาล" วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2525
- เอกสารรายงานการประชุม การศึกษาปัญหาโครงสร้างกรมตำรวจ (สำนักนายรัฐมนตรี พ.ศ.
2524) (เอกสารอัดสำเนา)
- เอกสารประกอบการสัมมนาการต่อต้านยาเสพติด. จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานข่าวสารอเมริกัน เมื่อวันที่ 22-24 มีนาคม 2528
ณ โรงแรมริเจนท์ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477

ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499

พระราชบัญญัติคัดค้านคนจรจัด และคนที่เคยต้องโทษหลายครั้ง ร.ศ. 127 ลงวันที่ 4

กันยายน ร.ศ. 127

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 หมวด 2

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศ ร.ศ. 131

พระราชบัญญัติว่าด้วยอั้งยี่ ร.ศ. 116

สัมภาษณ์

นายคำนวม ชโลปถัมภ์, นายกษัตราทนายความแห่งประเทศไทย, ๗ สำนักงานคำนวม

ชโลปถัมภ์ทนายความ สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2529

นายจรัญ ภัคคือนากุล, ผู้อำนวยการกองวิชาการ กระทรวงยุติธรรม สัมภาษณ์, 5

พฤษภาคม 2530

ศาสตราจารย์จิตติ ดิงศภักดิ์, อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สัมภาษณ์,

1 พฤษภาคม 2530

นายชูเชิด รักตะบุตร, ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา, ๗ อาคารศาลฎีกา กระทรวง

ยุติธรรม สัมภาษณ์, 8 ธันวาคม 2529

พันตำรวจโท ประจักษ์ศิลป์ สุพรรณเกษัช, รองผู้กำกับการนโยบายและแผน กองบัญชาการ

ตำรวจสอบสวนกลาง ๗ อาคารกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กรมตำรวจ

สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2529

นายเรวัต ฉ่ำเฉลิม, เลขานุการคณะกรรมการพนักงานอัยการ (ก.อ.) ๗ อาคารกรมอัยการ

สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2529

นายศักดิ์ชัย ศักดิ์กุลวงศ์, หัวหน้าพนักงานอัยการ กองคดีอาญา (กอง 7) ๗ อาคารกรมอัยการ

สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2529

พลตำรวจตรีสง่า ดวงอัมพร, รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ๗ อาคารกองบัญชาการ

ตำรวจสอบสวนกลาง กรมตำรวจ สัมภาษณ์ 27 พฤศจิกายน 2529

ภาษาต่างประเทศ

Denny F. Pace & Jimmie C. Styles Organized Crime Concepts and Control.

2 nd ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1983.

George P. Fletcher. Rethinkin Criminal Law. Canada : Little,

Grown and Company Limited, 1978.

Glanwill Williams. Criminal Law : The General Part 2 nd ed. London:

Stevens & Sons, 1961.

Howard Abadinsky. Organized Crime Boston : Allyn and Bacon, 1981.

J.C. Smith. "Conspiracy Under the Criminal Law Act 1977" The

Criminal Law Review (November 1977)

Johannes Andenaes. "The General Prevention Effects of Pennsylvania"

Law Review 144 : 7 (May 1966)

_____. The General Part of The Criminal Laws of Norway. Translated by

Thomus P. O - gh. New York, 1965.

John Burk. Osborn's Concise Law Dictionary Law. London : Sweet &

Maxwell, 1976.

Ramsay Clark. Crime in America. Cassel & Company Ltd, 1970.

_____. "Organized Crime" The Limited Empire" Crime in America.

Cassel & Company Ltd, 1970.

Rupert Cross and Philip Asterley Jones. An Introduction to Criminal

Law. London : Butterworths, 1968.

_____. Introduction to Criminal Law. 10 th ed. London: Butterworths,

1984.

Sing Gour Hari. The Penal Law of India. Volum II. Law Publishes,

1983.

J.C. Smith & Brian Hogan. Criminal Law. 5 th ed. London : Butterworths,

1983.

Wayne R. Lafave and Austin W. Scott, Jr. Criminal Law. St. Paul, :

West Publishing Co., 1972.

การคำนวณ

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติว่าด้วยอสังหาริมทรัพย์ 116

มีพระราชเสาวนีย์ สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ซึ่งสำเร็จราชการแผ่นดินต่างพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ทุกวันนี้มีคนชักชวนกันตั้งชื่องาน เปนหมู่ เรียกว่าอสังหาริมทรัพย์ อสัง และเรียกชื่ออย่างอื่น ๆ บ้าง แล้วเกิดวิวาทยกพวกเข้าทุบตีฟันแทงยิงซึ่งกันแลกัน บาดเจ็บ เปนอันตรายแก่ร่างกาย แลชีวิตรื่อง ๆ มา เปนที่หวาดหวั่นแก่อาณาประชาราษฎรทั้งหลายทั่วไป ไซ้แต่เท่านั้น ครั้นมีผู้ฟ้องร้องว่ากล่าวจะเอาโทษพวกนี้ตามกฎหมายบ้านเมือง พวกหัวหน้าก็เข้าช่วยป้องกันขัดขวางมิให้จับกุมพวกเหล่านี้มาชำระตัดสินลงโทษ ตามกฎหมายบ้านเมืองได้โดยสะดวก เหตุฉนี้จึงทรงพระราชดำริห์ เห็นสมควรที่จะป้องกันมิให้มีการทุจริต เช่นกล่าวมานี้ เกิดขึ้นอีกต่อไป

จึงมีพระราชเสาวนีย์ คำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ต่อไป ดังนี้

มาตรา 1 ตั้งแต่วันออกประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ เปนต้นไป บรรดากฎหมายพระราชบัญญัติ ประกาศแลข้อบังคับ ที่ว่าด้วย เรื่องอสังหาริมทรัพย์ทั้งปวงนั้นให้ยกเลิกเสีย

มาตรา 2 ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่าหมู่ ภาชอง นั้นไม่ได้หมายความรวมบริษัทต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

ข้อ 1 บริษัท ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์แต่การค้าขายอย่างเดียว

ข้อ 2 บริษัทใด ๆ หรือหมู่ใด ๆ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ตั้งอยู่โดยชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมาย

ข้อ 3 บริษัทหรือหมู่ใด ๆ กิติ ฤาผู้เข้าหุ้นส่วนกันกิติมีคน เข้ากันไม่เกินกว่า 10 คน เพื่อจะทำการต่าง ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย แลคนผู้เข้าบริษัท ฤา เข้าหมู่ ฤาหุ้นส่วนนั้นไม่ต้องสาบาลตัว เพื่อจะปิดบังความลับของบริษัท ฤาหมู่ ฤาการ เข้าหุ้นส่วน แลในที่สุดบริษัท ฤาหมู่ ฤาการ เข้าหุ้นส่วนนั้น มิได้ทำการลับอันมิชอบอย่างหนึ่งอย่างใดด้วย

มาตรา 3 บรรดาพวกที่ตั้งขึ้น เป็นหมู่ เชนช่อง ซึ่งต้องอยู่ในเวลาออกประกาศใช้ พระราชบัญญัตินี้ก็ดี ถ้าจะตั้งขึ้นภายหลัง วันใช้พระราชบัญญัติก็ดี ต้องมาขอจดทะเบียนไว้ต่อ เจ้าพนักงาน ผู้ซึ่งจะได้รับตำแหน่งแล้ว มีชื่อประกาศไว้ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาตามครั้ง ตามคราว และการขอจดทะเบียนนั้นต้องทำ เรื่องราวมายื่นให้แจ้งความประสงค์ของหมู่ฯช่อง ซึ่งตั้งขึ้น กับทั้งสำเนาข้อบังคับสำหรับหมู่ฯช่องนั้น กับบัญชีรายชื่อสมาชิก ผู้เข้า เป็นหมู่ เชนช่องกับรายชื่อแลตำบลที่อยู่ของผู้ เป็นหัวหน้า นายใหญ่ นายรอง กับตำบลที่จะตั้ง โรงประชุมใหญ่น้อย สำหรับประชุมกันนั้นติดท้าย เรื่องราวมาด้วย

มาตรา 4 เจ้าพนักงานผู้จดทะเบียน มีอำนาจที่จะ เรียกผู้เป็นหัวหน้า นายใหญ่ นายรอง แลผู้จัดการแลผู้กระทำการในที่ทำการนั้น แลสมาชิกของหมู่ฯช่องใด ๆ ที่ได้ลงทะเบียนแล้วฯ ที่บังคับให้ลงทะเบียนไว้แล้วก็ดี ถ้าที่ต้องบังคับให้ลงทะเบียนตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัตินี้ โดยมีหมายเรียกมาได้ทุกเวลา แลได้ถามได้ทุก ๆ คนที่ต้องเรียกมานั้น ให้แจ้งความโดยละเอียด ในกิจธุระของพวกที่เป็นหมู่ เชนช่องนั้น ๆ บรรดาผู้เป็นหัวหน้า นายใหญ่ นายรองแลผู้ทำการต่าง ๆ แลสมาชิกที่ต้อง เรียกนั้นจำ เป็นต้องมา แลต้องแจ้งความโดยละเอียด ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ พิจารณา เป็นสัจย์ให้ปรับ เงินไม่เกิน 500 บาท ถ้าจำคุกมีกำหนดไม่เกินกว่าปีหนึ่ง ถ้าทั้งจำคุกแลปรับ เป็นพิไนยด้วยทั้งสองสถาน

มาตรา 5 ถ้าเจ้าพนักงานผู้จดทะเบียน เห็นสมควรก็มีอำนาจที่จะ เรียกผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งได้จดทะเบียนไว้ในทะเบียนแล้วก็ดี ถ้าที่ขอจดทะเบียนในทะเบียน เป็นหัวหน้า นายใหญ่ นายรองฯ ผู้ทำการต่าง ๆ ในหมู่ฯในช่องใด ๆ ก็ดี ที่ได้จดทะเบียนไว้ก็ดี ถ้าจะจกก็ดี ให้ทำทวนบนว่าจะไม่กระทำความผิด พระราชบัญญัตินี้ แลให้มีประกันสองคน คิด เป็นเงินสำหรับที่จะ เสียค่าปรับมีจำนวนมากน้อยตาม แต่ เจ้าพนักงานจะเห็นสมควร แต่รวมเงินไม่เกินกว่า 4,000 บาท

มาตรา 6 ถ้าหมู่ฯช่องใด ๆ ไม่ได้ประพฤติการตามนำที่อันสมควรแก่พวกนั้นก็ดี ถ้าตั้งพวกขึ้น ถ้าตั้ง เป็นพวกอยู่ เพื่อจะกระทำการที่ไม่ชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมายก็ดี เจ้าพนักงานจะไม่ให้จดทะเบียน ถ้าถ้าได้จดทะเบียนแล้วจะถอนเสีย ไม่ให้มีอยู่ในทะเบียนต่อไปก็ได้

มาตรา 7 หมู่ฯช่องใด ๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียนก็ดี ถ้าได้จดทะเบียนไว้แล้ว ภายหลัง ต้องถอนเสียจากทะเบียนก็ดี หมู่ฯช่องนั้น ๆ ต้องนับว่าเป็นพวกซึ่งตั้งอยู่โดยผิดกฎหมาย

มาตรา 8 ถ้าหมู่ใดช่องใด ไม่ได้มาขอจดทะเบียนเสียภายในกำหนด เดือนหนึ่งนับแต่วันที่ได้ออกประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นต้นไป ต้องถือว่าหมู่นั้นช่องนั้น ได้ตั้งอยู่ผิดด้วยกฎหมาย

มาตรา 9 การชุมนุมกัน ตั้งแต่ 5 คน ฤมากกว่า 5 คนขึ้นไป ต้องถือว่าเป็นการชุมนุมกัน ผิดต่อกฎหมายในเวลาที่มิ เหตุการณ์ ดังกล่าวต่อไปในข้อความ เหล่านี้ คือ

ข้อ 1 เมื่อคนที่ชุมนุมกันนั้น เป็นพวกในหมู่ในช่อง ที่ตั้งขึ้นโดยผิดกฎหมาย

ข้อ 2 เมื่อความมุ่งหมายของคนผู้ที่ชุมนุมกันนั้น เป็นประการหนึ่งประการใดใน

3 ประการนี้คือ

ประการที่ 1 เพื่อจะขัดขวางการค้าต่อผู้การทั้งปวง ที่ข้าราชการเจ้าพนักงานกระทำ ความกฎหมาย

ประการที่ 2 เพื่อจะกระทำการทุจริตต่าง ๆ ให้เป็นที่เดือนร้อนแก่อาณาประชาราษฎร ฤจะกระทำร้ายอื่น ๆ ซึ่ง เป็นข้อลเมิดมีโทษหลวงตามกฎหมาย

ประการที่ 3 เพื่อจะทำการทางใช้อำนาจกดขี่ ด้วยกำลังให้คนอื่นกลัวเกรง แล้ว ข่มขืนให้คนนั้น ๆ ทำการสิ่งใดซึ่งกฎหมายไม่ได้บังคับให้ทำ ฤข่มขืนคนนั้น ๆ ไม่ให้ทำการสิ่งใด ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ทำ

มาตรา 10 ถ้าพบธงหรือเครื่องหมายอื่น ๆ ฤสรรพหนังสือต่าง ๆ ของหมู่ของช่องใด ๆ อยู่กับผู้ใดก็จะต้องถือว่าผู้นั้น เป็นพวกหมู่ช่องนั้น ๆ จนกว่าผู้นั้นจะพิสูจน์ตัวด้วยพยานให้เห็นจริงว่าตนไม่ใช่พวกในหมู่ช่องนั้น ๆ

มาตรา 11 ห้ามไม่ให้หมู่ช่องที่ได้จดทะเบียนไว้ตามข้อพระราชบัญญัตินี้ มีการชุมนุม เว้นแต่หัวหน้าหมู่ช่องนั้น ได้บอกล่วงหน้าให้เจ้าพนักงานผู้จดทะเบียนทราบก่อนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง ใบบอกแจ้งความนั้นต้องบอกเวลาแลวันชุมนุม แลจะชุมนุมที่ตำบลใด แลชุมนุมด้วยเหตุใด ฤจะทำการสิ่งใดในที่ชุมนุมนั้น ๆ เจ้าพนักงานผู้จดทะเบียน ฤเจ้าพนักงานกองตระเวนคนหนึ่งคนใด ที่ได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานผู้จดทะเบียนมีอำนาจที่จะ เข้าไปในที่ชุมนุมนั้นโดยสะดวก การชุมนุม ขุกร้ายซึ่งได้ชุมนุมผิดต่อมาตรานี้ ต้องถือว่าผิดกฎหมาย แลถ้าผู้ใดขัดขวางห้ามปรามเจ้าพนักงาน ที่ได้รับอนุญาต ไม่ให้เข้าไปในที่ชุมนุม ได้พิจารณาสมให้ปรับเงินไม่เกินกว่า 500 บาท ฤจำคุก

มีกำหนดไม่เกินกว่า ปี 1 ถ้าทั้งปรับและจำด้วยทั้งสองสถาน

มาตรา 12 ถ้าคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้จัดการ ถ้าเป็นผู้ช่วยในการของหมู่ของช่องซึ่งได้ตั้งขึ้นผิดด้วยกฎหมายนั้น พิจารณาเป็นสัจย์ ให้จำคุกไม่เกินกว่า 5 ปี หรือปรับ เป็นพิไนยไม่เกินกว่า 2,000 บาท ถ้าทั้งจำคุกและปรับ เป็นพิไนยด้วยทั้งสองสถาน

มาตรา 13 คนใดคนหนึ่ง ซึ่ง เป็นสมาชิกก็ดี ถ้าทำการเหมือนเป็นคนอยู่ในพวกของหมู่ของช่อง ซึ่งได้ตั้งขึ้นผิดด้วยกฎหมาย ถ้าไปชุมนุมด้วย เหล่าที่ชุมนุมกันผิดกฎหมาย ถ้าเกี่ยวข้องกับหมู่และช่อง ที่ เข้าชุมนุมกันตั้งว่ามานี้ ถ้าออกเงินเข้า เรี่ยรายให้หมู่และช่อง ที่ เข้าชุมนุมกันตั้งว่ามานี้ ถ้าช่วยอุทหนุณอย่างอื่น ถ้าชักชวน โดยความขู่ เชิญให้คนใดคนหนึ่งมา เข้าในหมู่ในช่อง ซึ่งได้ตั้งขึ้นผิดด้วยกฎหมาย พิจารณาเป็นสัจย์ให้จำคุกไว้ไม่เกินกว่า 3 ปี ถ้าให้ปรับเป็นพิไนยไม่เกินกว่า 1,000 บาท ถ้าทั้งจำคุกและปรับ เป็นพิไนยด้วยทั้งสองสถาน

มาตรา 14 ถ้าคนใดคนหนึ่งไปชุมนุมในหมู่ในช่อง ถ้าในที่ชุมนุมกันอันผิดกฎหมายนั้น มีอาวุธอย่างอื่นที่ใช้ต่างอาวุธอัน เป็น เครื่องที่จะทำอันตรายแก่ชีวิตได้แล้ว ก็ให้ลงโทษจำคุกผู้นั้น ให้มากขึ้นถึง 4 ปีได้ ถ้าให้ปรับผู้นั้น เป็นพิไนยถึง 1,500 บาทได้

มาตรา 16 บรรดาสมุดกระดาษ ฤาสรพหนังสือต่าง ๆ ธงฤา เครื่องหมายอย่างอื่น แลทรัพย์สินของทั้งปวงซึ่งพึง เคลื่อนจากที่ได้ ถ้าไม่พึง เคลื่อนที่ได้ ซึ่งมีเหตุสมควรจะ เชื่อว่า เป็นของหมู่ของช่อง ที่ เข้าชุมนุมกันอันผิดต่อกฎหมาย ถ้าซึ่ง เกี่ยวข้องในทางใดทางหนึ่ง กับหมู่ กับช่องที่ เข้าชุมนุมกันอันผิดต่อกฎหมายนั้น เมื่อจับหรือค้นได้ ณ ที่ใด ๆ ให้ริบเป็นของแผ่นดินได้ทั้งสิ้น

มาตรา 17 ถ้าเมื่อใด ข้าราชการหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจแลหน้าที่ตามกฎหมาย มีคำสั่งให้ถอนชื่อหมู่ชื่อช่องใด ๆ ออกเสียจากทะเบียนแล้ว หมู่ช่องนั้น ๆ ต้อง เลิกไม่เป็นหมู่ เป็นช่องที่ชมด้วยกฎหมายได้ต่อไป โดยเหตุที่เอาชื่อออกเสียจากทะเบียน แลบรรดาทรัพย์สินสมบัติของหมู่ช่องซึ่งต้องให้เลิกนั้น ให้ศาลอาญาดัง เจ้าพนักงานรักษาไว้ ให้เจ้าพนักงานผู้ได้รับคำสั่งของอธิบดี ผู้พิพากษาศาลอาญา ไปเก็บแลยึดทรัพย์สินสมบัติไว้แล้วขายทอดตลาด เสีย แล้วให้เอาเงินนั้นใช้หนี้สินของหมู่ของช่องซึ่งต้องเลิกเสียนั้นหมดแล้ว เหลือเงินมากน้อย เท่าใด ให้แจกให้แก่มกทั้งหลายผู้ใด เข้าพวกอยู่ในหมู่ในช่อง ซึ่งต้อง เลิกนั้นจง เท่ากันทุกคน

มาตรา 18 การฟ้องร้องกล่าวโทษผู้กระทำผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ กรมอัยการ
และผู้ว่าราชการเมือง มีอำนาจที่จะฟ้องหรือว่าแทนผู้อื่นได้ตลอด

พระราชบัญญัติตราไว้ ณ วันที่ 1 ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก 116 เป็นวันที่ 10552
ในรัชกาลปัจจุบันนี้

พระราชบัญญัติคัดค้านคนจรจัด และคนที่เคยต้องโทษหลายครั้งรัตนโกสินทร ศก. 127

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า เวลานั้นมีคนบางจำพวกที่ปรากฏว่า มิได้ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพอย่างใด และไม่มีหลักแหล่งเที่ยวอาศัยนอนตามศาลาวัดบ้าง ตามโรงบ่อนบ้าง โดยมากมัก เป็นคนที่ประพฤติการชั่ว ฉกชิงวิ่งราวลักทรัพย์ของสาธารณชน ต้องรับพระราชอาญาคนละหลาย ๆ ครั้งก็มี

คนจำพวกเหล่านี้ สมควรจะมีที่คัดค้านคน ให้กลับเป็นคนดีประพฤดี ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพเป็นประโยชน์แก่ตนต่อไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไปดังนี้

1) ผู้ใดต้องหาว่ากระทำความผิดต่อกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 30 และปรากฏแก่ศาลว่า เป็นคนจรจัดไม่มีที่อยู่ เป็นหลักแหล่งและมีได้ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยประการใด ถ้าและผู้นั้นไม่สามารถที่จะหาประกันที่มีหลักฐานมาให้ศาลได้ฉนี้ไซ้ ศาลจะสั่งให้ เอาตัวผู้นั้นส่งออกไปอยู่เสียต่างหัวเมือง แลให้อยู่ในความปกครองและตรวจตราของ เจ้าพนักงานฝ่ายตุระการ มีกำหนดตั้งแต่ 3 ปีถึง 5 ปีแทนการลงโทษจำคุกก็ได้

2) ผู้ใดได้เคยรับโทษมาครั้งหนึ่ง และได้สวนได้ความว่า เป็นคนจรจัดไม่มีที่อยู่ เป็นหลักแหล่ง และมีได้ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยประการใดแล้ว ศาลจะสั่งให้ เอาตัวผู้นั้นออกไปอยู่เสียต่างหัวเมือง และให้อยู่ในความปกครองและตรวจตราของ เจ้าพนักงานฝ่ายตุระการ มีกำหนดตั้งแต่ 5 ปีถึง 7 ปีก็ได้ ถ้าแม้ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกคนจรจัดนั้นด้วย ตามกำหนด เวลาที่จะสั่งให้ผู้นั้นออกไปอยู่ต่างหัวเมือง ต้องให้นับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นพ้นโทษแล้วเป็นต้นไป

3) ถ้าผู้ใดได้เคยรับโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ในการกระทำความผิดซึ่งมิใช่เป็นฐาน ละหุโทษ หรือมิใช่ความผิดที่ เกิดขึ้นด้วยความประมาทแล้วศาลจะสั่งให้ เอาตัวผู้นั้นส่งออกไปอยู่เสียต่างหัวเมือง แลให้อยู่ในความปกครองและตรวจตราของ เจ้าพนักงานฝ่ายตุระการมีกำหนด ตั้งแต่ 7 ปีถึง 10 ปี โดยไม่ต้องได้สวนอย่างใดอย่างหนึ่งอีกต่อไปก็ได้ แต่กำหนด เวลาที่จะสั่งให้ผู้นั้นออกไปอยู่ต่างหัวเมืองนั้น ให้นับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นพ้นโทษจำคุกครั้งสุดท้าย ตามคำพิพากษาของศาลแล้วเป็นต้นไป แต่ถ้าเป็นหัวหน้าอั้งยี่ ถึงว่าจะไม่เคยต้องโทษถึง 3 ครั้ง ศาลจะสั่งให้ส่งออกไป เสียก็มีอำนาจทำได้

4) ถ้าคนที่ส่งออกไปอยู่ต่างหัวเมือง ตามข้อความในพระราชบัญญัตินี้ เป็นคนที่เกิดในเมืองต่างประเทศ ก็ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลมีอำนาจเนรเทศคนชนิคนั้นแทนการที่จะต้องส่งให้ออกไปอยู่ต่างหัวเมืองได้ตามแต่จะเห็นสมควร

5) ถ้าศาลมีคำสั่งให้คนชนิคนั้นไปหัวเมืองใดแล้ว ให้ข้าหลวงเทศาภิบาลในมณฑลนั้น จัดหาที่ทำกินให้แก่ผู้นั้นตามแต่จะเห็นสมควร และให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอเจ้าของท้องที่ ๆ จะต้องคอยระวังรักษาความปลอดภัยของคนชนิคนั้นในตำบลซึ่งข้าหลวงเทศาภิบาลได้กำหนดให้อยู่ด้วย ให้ข้าหลวงเทศาภิบาลผู้ว่าราชการเมืองและนายอำเภอในท้องที่เป็นผู้ปกครองตรวจตรา และมีอำนาจบังคับปกครองสั่งสอนคนชนิคนั้นได้ เช่นอย่างอำนาจบิดามิเหินบุตร

6) ถ้าคนผู้ที่ศาลได้สั่งให้ออกไปอยู่ต่างหัวเมืองนั้น ละไปเสียจากเขตต์แขวงที่ได้กำหนดให้อยู่โดยมิได้รับอนุญาตพิจารณา เป็นสัจย์ ให้ศาลลงโทษจำคุกผู้นั้นไว้มีกำหนดไม่เกินกว่า 1 ปี และเมื่อพ้นโทษจำคุกนี้แล้วให้ส่งตัวผู้นั้นให้แก่เจ้าพนักงานฝ่ายตุลาการ เพื่อจะได้เอาตัวส่งกลับไปยังเขตต์แขวงเดิม หรือเขตต์แขวงใด ๆ ตามหัวเมือง แล้วแต่เจ้าพนักงานฝ่ายตุลาการจะเห็นควร

ถ้าผู้ใดที่ถูกเนรเทศแล้วกลับเข้ามาในประเทศไทยในเวลาใด ๆ ก็ดี เมื่อพิจารณาเป็นสัจย์ ให้ศาลลงโทษจำคุกผู้นั้นไว้มีกำหนดไม่เกินกว่า 2 ปีและเมื่อพ้นโทษจำคุกนี้แล้ว ให้ส่งตัวผู้นั้นไปยังกระทรวงนครบาล เพื่อจะได้เนรเทศอีกครั้งหนึ่ง

7) ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมและเสนาบดีกระทรวงนครบาล เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้จึงทุกประการ

ประกาศมา ณ วันที่ 4 เดือนกันยายน รศ. ๖๖ (๒๓๙๓) 127 เป็นวันที่ 14542
ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ให้ดูมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ. กักกันผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย พ.ศ. 2479 ประกอบด้วย

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127

ส่วนที่ 5

ว่าด้วยความผิดที่กระทำให้เกิดอันตราย

แก่บุคคล แลทรัพย์

หมวดที่ 2

ความผิด ฐานสมคบกันเป็นอั้งยี่

แล เป็นส้องโจรผู้ร้าย

มาตรา 177

ผู้ใดเป็นสมาชิก ในสมาคมอันใด ที่ปกปิดวิธีการของสมาคมแลเป็นสมาคมที่ตั้งขึ้นเพื่อ
การอันมิชอบด้วยกฎหมาย ท่านว่ามันคือพวกอั้งยี่

แลถ้าผู้ใด เป็นพวกอั้งยี่ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสามปี แล
ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาทด้วยอีกโสດหนึ่ง

ถ้าผู้ใด เป็นหัวหน้าอั้งยี่ก็ดี เป็นผู้จัดการของอั้งยี่ก็ดี หรือเป็นผู้มีตำแหน่งพนักงาน
อย่างใดในพวกอั้งยี่ก็ดี ท่านว่ามันมีความผิดต้องวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าห้าปี แลให้ปรับตั้งแต่
ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท ด้วยอีกโสດหนึ่ง

มาตรา 178

ถ้าบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป สมคบกันเพื่อจะกระทำความผิดอย่างใดใด ที่ว่าไว้ตั้งแต่
ส่วนที่ 2 จนถึงส่วนที่ 9 ในภาคที่ 2 แห่งกฎหมายนี้ แลเป็นความผิดอันต้องด้วยลักษณโทษจำคุก
เกินกว่าปีหนึ่งขึ้นไปด้วยไซ้ ท่านว่ามันสมคบกันเป็นส้องโจรผู้ร้ายมีความผิด ต้องวางโทษจำคุก
ตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แลปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงห้าร้อยบาท อีกโสດหนึ่งด้วยกัน
ทุกคน

ถ้าแลมันผู้สมคบกัน เช่นว่านี้ ได้ตระเตรียมเพื่อจะทำการปล้นด้วยไซ้ ท่านว่ามันต้อง
รวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปจนถึงสิบปีแลปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท อีกโสດหนึ่ง
ด้วยกันทุกคน

มาตรา 179

ถ้าผู้ใดไปประชุมกับพวกอั้งยี่ก็ดี หรือไปประชุมกับพวกที่สมคบกัน เป็นส้องโจรผู้ร้ายก็ดี ท่านให้ถือว่ามันเป็นอย่างอื่นแลพวกส้องโจรผู้ร้ายด้วย เว้นไว้แต่มันจะสามารถพิสูจน์ตัวให้เห็นจริงได้ว่า เมื่อไปนั้นมันมิได้รู้ว่า เป็นการประชุมพวกอั้งยี่ หรือส้องโจรผู้ร้ายแลมิได้รู้ว่าประชุมในการอั้งยี่หรือการโจรผู้ร้าย พิสูจน์ได้ เช่นนั้นท่านจึงมิให้เอาโทษแก่มัน

มาตรา 180

ผู้ใดกระทำการอุดหนุนแก่พวกอั้งยี่ก็ดี แก่พวกที่สมคบกัน เป็นส้องโจรผู้ร้ายก็ดี ด้วยประการหนึ่งประการใดดังกล่าวต่อไปในมาตรานี้คือ

- (1) ช่วยหาที่สำนัก แลที่ประชุมให้ก็ดี
- (2) ช่วยชักชวนคนให้ เป็นสมาชิกหรือเป็นพรรคพวกก็ดี
- (3) ให้เงิน หรือช่วยอุปการะ ด้วยประการอย่างอื่นก็ดี
- (4) ช่วยจำหน่ายทรัพย์สินที่พวกส้องโจรผู้ร้ายได้มาโดยได้กระทำความผิดก็ดี

ท่านว่ามันผู้กระทำการดังกล่าวมานี้ มีความผิดต้องรวางโทษฐานเป็นอย่างอื่น หรือ เป็นพวกส้องที่สมคบกัน เป็นโจรผู้ร้ายนั้น

มาตรา 181

ถ้าหากว่าอั้งยี่พวกใด แม้แต่คนเดียวไปกระทำความผิดที่เป็นความมุ่งหมายของอั้งยี่จำพวกนั้นก็ดี บุคคลที่ได้สมคบเข้าส้องโจรผู้ร้าย แม้แต่คนเดียว ไปกระทำความผิดที่เป็นความประสงค์ของส้องโจรผู้ร้ายจำพวกนั้นก็ดี ท่านว่ามันผู้พรรคพวกที่ไปด้วยก็ตามหรือที่ได้ประชุมลงเนื้อ เห็นด้วยในการที่จะไปกระทำนั้นก็ตาม ตลอดจนบรรดาหัวหน้าผู้จัดการ แลผู้มีตำแหน่งในอั้งยี่แลในส้องโจรผู้ร้ายจำพวกนั้น ต้องรวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดอันนั้นด้วยกันทุกคน

มาตรา 182

ผู้ใดประพฤดิปรกติกคน เป็นคนสำหรับหาที่พัก ที่ซ่อนเร้น หรือที่ประชุม ให้บุคคลที่มันรู้
อยู่ว่า เป็นผู้กระทำความผิดที่บัญญัติไว้ตั้งแต่ส่วนที่ 1 จนถึงส่วนที่ 9 ในภาคที่ 2 แห่งกฎหมายนี้
ท่านว่ามันมีความผิด ต้องรวางโทษฐานผู้สมรู้ในความผิดนั้น

เอกสาร รัชกาลที่ 5 (กระทรวงนครบาล)

เรื่อง "จีนอั้งยี่วิวาทกันที่ตำบลบางขวาง ร.ศ.108" (ร.5 น. 33/1)

ที่มา : บัญชีเอกสาร กรมราชเลขาธิการ (รัชกาลที่ 5)

กระทรวงนครบาล เอกสารสำคัญ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

น. 33/1 (7)

วันที่ 26 มิถุนายนรัตนโกสินทรศก 22 108

พระยาไชฎีกกราชเสรฐีแปล

หนังสือสำคัญของอำเภอ

เดิมครั้งแผ่นดิน เม่ง เจียวพระ เจ้าแผ่นดินตั้งให้ขุนนางมาเมืองกวางตั้งโปรดให้ราษฎร
ตั้งอั้งยี่เกลี้ยกล่อมราษฎรที่มีสติปัญญาควบคุมตั้ง เป็นธรรมนิยมต่อมา แซ่ลิ้ม ชื่อหมาซิม แซ่จู้ ชื่อ
หวอ ได้รับโท้วจี้เจ้า อั้งยี่มีแต่บุราณที่กษัตริย์ใหญ่ริมวัดพระจีนมาทำการอั้งยี่ที่บางรักเกลี้ยกล่อม
คนมีสติปัญญาช่วยกัน เป็นกบขี้เอง

บัดนี้ แซ่ลิ้ม ชื่อหมาซิม แซ่จู้ ชื่อหวอ เข้าอั้งยี่มามีความชอบเนื่อง ๆ เป็นคนยุติธรรม
รู้หนัก,รู้เบา ไม่เห็นแก่เงินทอง เห็นแต่ความซื่อตรงมีอารีอารอบ

บัดนี้ คนทั้งหลาย เข้าใจกันค่อนหน้าโท้วจี้ตั้งให้ เป็นที่ยี่เฮียรับการ 12 ข้อ

ข้อ 1 เล่าไม่ให้กินมัวเมา ข้อ 2 ห้ามไม่ให้ผิดเมียเขา ข้อ 3 ชุคไม่ให้สับปรับ
ข้อ 4 ชุคไม่ให้เบา ข้อ 5 คาไม่ให้ดูหมิ่น ข้อ 6 ไม่ให้ล่าเอียง ข้อ 7 ไม่ให้ข่มเหงคนชื่อ
ข้อ 8 ไม่ให้สองจิตสามใจ ข้อ 9 ไม่ให้เห็นแก่ทรัพย์สินเงินทอง ข้อ 10 ให้มีใจเมตตาชื่อสัตย์
ข้อ 11 ไม่ให้มุขवाद ข้อ 12 ควรจะสำเร็จการใหญ่โตได้

ในคำโคลงให้ภรมีว่า ทงแดงไหว ๆ ให้ชวนคนดีมีปัญญาสี่ทิศยี่พี่น้องกันมาช่วย เม่ง เจียว

เอกสาร รัชกาลที่ 5 (กระทรวงนครบาล)

เรื่อง "อั้งยี่ในมณฑลกรุงเทพฯ" ร.ศ. 113-117

(ร.5 น. 33/17 (83) - (87)

ที่ 9/1878

ศาลาว่าการนครบาล

วันที่ 16 พฤศจิกายนรัตนโกสินทรศก³⁰ 116

ข้าพระพุทธเจ้า กรมหมื่นนเรศ วรฤทธิ์ ขอ พระราชทานกราบบังคมทูลพระกรุณา
สมเด็จพระบรมราชินีนาถผู้สำเร็จราชการแผ่นดินต่างพระองค์ ทราบได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

(1) ด้วยพระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นดำรงราชานุภาพได้กราบบังคมทูลพระกรุณา
ในที่ประชุม เสนาบดี เป็นการจรใน เรื่องที่ได้ทราบว่านายฤทธิ์ตั้งก๊ก เป็นพวก เรียกว่า "พวกกะตัญญู"
ก๊กแขกชื่อขั้ง เช่นตั้งก๊กเป็นพวกอีกก๊กหนึ่งนั้นด้วยพวกเหล่านี้ กระทำการ เข้ากัน เป็นพวก เป็นเหล่า
ประการใด ถ้าข้าพระพุทธเจ้าผู้บังคับราชการในกระทรวงนครบาลทราบ เหตุแล้ว ขอให้ข้าพระ
พุทธเจ้ากราบบังคมทูลพระกรุณาทราบได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทนั้นข้าพระพุทธเจ้าได้กราบบังคมทูล
พระกรุณาในขณะนั้นว่า จะได้ทำรายงานทูลเกล้าฯ ถวายตามที่ข้าพระพุทธเจ้าได้สั่งให้กรมกอง
ตระเวนสืบสวน เหตุในพวกที่ตั้งก๊กตั้งหมู่ เหล่านี้ไว้แล้วนั้นสืบไป

บัดนี้ ข้าพระพุทธเจ้าขอรับพระราชทานทำรายงานรวบรวมข้อความที่กรมกองตระเวน
สืบสวน เหตุในเรื่องนี้ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

(2) เดิมพวกจีนอั้งยี่ จีนชาติแค้วี ยี่ห้อจี่เฮง 1 ยี่ห้อจี่ฮก 1 ยี่ห้อสิ่วลี่กือ 1
ทั้ง 3 ยี่ห้อนี้ จีนพักพวกที่คะนอง เป็นพาลต่างวิวาทข่มเหงทำร้าย ซึ่งกันและกัน เมื่อกองตระเวน
จับกุมส่งศาลพิจารณาคดีพิพากษาคดีต้องปรับไหมแล้วจีนหัวหน้าก็เรียไร เงินมาใช้คดี จึงเกิดเป็นช่อง
ให้จีนหัวหน้าหากำไรในเงิน เรียไรนั้นคดีจีนอั้งยี่วิวาทจึงได้มีไม่หยุดหย่อน เป็นธรรมดาอยู่ เสมอ
แลการวิวาทนั้นแตกกันไป ด้วยเรื่องการค้าขายมีการขายสินค้าสุรา เป็นต้น ซึ่งจะค้าขายในหมู่
บ้านแลถิ่นที่แต่ เฉพาะพักพวกยี่ห้อเดียวกัน จึง เป็นเหตุวิวาทกันใหญ่ขึ้นที่สุด เจ้าพนักงานต้อง
ปราบปรามที่ตำบลบางไส้ไก่ นั้น พวกจีนทั้ง 3 ยี่ห้อจึงได้สงบการวิวาทลง แล้วข้าพระพุทธเจ้า

ได้หาฤกษ์กับพระภักดีภัทรากร เมื่อรับทำอากรฝืนอยู่นั้น พวกจีนอึ้งยี่หัวหน้าซื้อฝืนพระภักดีภัทรากร อยู่ทุกราย ขอให้พระภักดีภัทรากรช่วยกันว่ากล่าว ให้จีนเหล่านั้นรวมกัน เบนกงซีเดียวกัน เสียได้ บางทีการทาผลประโยชน์ของหัวหน้าที่เป็นช่องให้จีนวิวาทกันนั้นจะสงบได้ พระภักดีภัทรากรรับดูระ นี้ไปว่ากล่าว จีนหัวหน้าได้พร้อมกันมาพูดตกลงกับ เจ้าพนักงานว่าจะรวม เบนพวกเดียวกันแลได้จัดการรวมกัน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์รัตนโกสินทร์ศก 114 นั้นชั้นหนึ่ง เรื่องอึ้งยี่วิวาทกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ค่อยสงบไป

(3) ในระหว่าง เมื่อจีนหัวหน้ากำลังจัดการจะรวมกันนั้น พวกจีนรองหัวหน้าในหมู่ยี่หื้อ จีเฮงบ้าง ลิวลี่ก็บ้างบางคนไม่เคยใจ เพราะขาดผลประโยชน์ จึงได้ไปเข้ากับแฟนนี่ จะให้แฟนนี่ เป็นหัวหน้าตั้งพวกขึ้น แฟนนี่ได้มีหนังสือถึงข้าพระพุทธิเจ้าว่าจะขอตั้งบริษัทพรรคพวกคนทำงาน เพื่อจะได้ทำงานให้ได้ทำการแลรวบรวม เงินซื้อที่นาซึ่งบริษัทบุคคลใหม่ นั้น ให้คนทำงานอยู่แล ทำมาหากิน จะขอประชุมปรึกษาการงานกันเวลาค่ำ ข้าพระพุทธิเจ้าเห็นด้วยเกล้าฯ ว่า การที่แฟนนี่จะประชุมพวกกัน เวลาค่ำนั้น ก็เป็นการจะตั้งอึ้งยี่ถ้ายอมให้ประชุมก็ เป็นเหมือนรับให้เข้า อึ้งยี่กันได้ แลข้อที่แฟนนี่ขอตั้งบริษัทพรรคพวกคนทำงานนั้น บริษัทจะมีชื่ออย่างใด จะประชุมที่ใด ผู้ใดจะ เข้าชื่อกัน เป็นบริษัท แลข้อบังคับสำหรับการนั้นเป็นอย่างไรไม่ได้ยื่นทั้งสิ้นข้าพระพุทธิเจ้า จึงได้คอยไม่ เหนชอบและไม่ยอมอนุญาตไป เมื่อแฟนนี่ได้รับหนังสือตอบแล้วก็ส่งบการที่จะเข้าอึ้งยี่ นั้นคราวหนึ่ง ต่อมาจึงมาออกความคิดใหม่ตั้ง เป็นพวกสารพรรคสมาคมสะโมสรตั้งได้ออกโฆษณา ในหนังสือพิมพ์บางกอกไทมส์นั้น

(4) ครั้น เมื่อการสารพรรคสมาคมสะโมสรปรากฏขึ้นแล้ว พวกแขกแลไทย ที่อยู่ในท้องที่ ถนนเจริญกรุงตอนข้างบ้านฝรั่งส่วนหนึ่ง พวกแขกครัวซึ่งอยู่ในท้องที่บ้านนางหงษ์ ซึ่งไปรับหนังสือ ฝรั่ง เศสส่วนหนึ่งมีพรรคพวกมากกันขึ้นก็พากันตั้ง เป็นก๊ก เป็นเหล่าขึ้น ถือเอาธรรมนิยมเก็บเงิน เป็นใหญ่เท่านั้น คือ เมื่อแรกเข้า เป็นพวก เก็บเงิน 4 บาทบ้าง 5 บาทบ้าง ส่งราย เดือนเดือนละ 2 สลึงบ้าง 1 สลึงบ้าง

(5) พวกซึ่งอยู่ท้องที่ถนน เจริญกรุง เข้ากับแขกบัง เซนสับเยกต์อังกฤษ เป็นหัวหน้า ตั้ง ที่ชุมชนที่บ้านแขกบัง เซนอยู่ตำบลบ้านใหม่ถนนเจริญกรุง พวกนี้ เคยประสงค์ตั้งขึ้น เพราะพวกคนรับจ้างกอมบนีแตรม เวจะ เข้ากันฉ้อเงินค่าโดยสารนรถแตรม เวแล้วมีพวกจีนที่แตกไปจากยี่หื้อลิวลี่ก็ ไปรวม เข้าด้วย

(6) พวกแขกครัวซึ่งอยู่ในห้องที่บ้านนางหงษ์ เข้ากันกับมหาหมัดบิลาลาแลนายฟา เป็นหัวหน้าตั้งที่ชุมชนที่บ้านนายฟาตำบลแสนแสบ พวกที่ร้องขึ้น เพราะรวมคน เข้ารับหนังสือฝรั่งเศส แลต่อสู้อุปการงานใน เหตุที่ไปทำภัยต่าง ๆ แลพวกนี้มีกิ่งแยกออกไปกับติดต่อกัน เข้ากันกับพวกแพนนี่อีก 3 ก๊ก คือ

1. นายเดือน คนในบังคับฝรั่งเศส เป็นหัวหน้าพวกแพนนี่ตั้งที่ชุมชนที่ตำบลถนนเจริญกรุงหลังโรงเรียนพระพิศาล
2. หนี้ยีหมัด หนี้ยีปากคนในบังคับฝรั่งเศส เป็นหัวหน้าใช้ยี่ห้อ เกา เซงก๊วน เป็นพวกแพนนี่ด้วย ตั้งชุมชนอยู่ที่ตำบลหนองจอก
3. ค่วนมามา เซน คนในบังคับวิลันดา เป็นหัวหน้าที่ 1 จินสีหังผู้ตั้งโรงขายฝิ่น เป็นที่ 2 จินเหลียงผู้ตั้งโรงขายลินค้ำ เป็นที่ 3 ตั้งที่ชุมชนอยู่ที่ตำบลหนองจอก

(7) แล..... โดยเหตุที่พวกซึ่งกล่าวมาในตอน 6 นี้แล้วนั้นกำเริบ เทียวทำร้ายชาวไร่ชาวนาเดือดร้อน จึงมีพวกหนึ่งตั้งขึ้นที่ตำบลคลองที่ 15 แขวงเมืองฉะเชิงเทรา หลวงภักดีนอกราชการกับนายท้วมคนไทย นายชมบคนในบังคับอังกฤษ เป็นหัวหน้า เรียกว่า ก๊กสามคี่สุดจริตเจริญสุข ก๊กนี้ตั้งขึ้นว่า เพื่อต่อสู้ พวกรับหนังสือฝรั่งเศสที่จะไปข่มเหงชาวนานั้น

(8) แลพวกขัง เซนที่กล่าวมาในตอนหน้ นั้น ขัง เซนหัวหน้าโลกด้วยผลประโยชน์มากขึ้น มีกิจการงานขอกบุญน้อย ๆ เช่น โคนจุก เป็นต้น พวกที่เข้า เป็นพวกเดียวกันต้อง เรียไร....เงินมาก แลเกิดอุ้งเถียงกันด้วยประโยชน์เงิน เรียไร พวกนี้แตกกันไปตั้ง เป็นก๊ยก้อยอีก 6 ก๊ก คือ

1. นายจ้อ คนไทย เป็นหัวหน้าตั้งที่ชุมชนอยู่บ้านทวาย
2. ลมุน คนในบังคับอังกฤษ เป็นหัวหน้าตั้งชุมชนอยู่บางขวาง
3. ละมาน คนในบังคับอังกฤษ เป็นหัวหน้าตั้งชุมชนอยู่หลังบ้านพระยานคร
4. เมาะโอะ คนในบังคับอังกฤษ เป็นหัวหน้าตั้งชุมชนอยู่หลังวัดญาณนาวา
5. นายหมัด คนในบังคับอังกฤษ เป็นหัวหน้าตั้งชุมชนอยู่หลังวัดม่วงแค
6. หนี้ยีปิ่น คนในบังคับอังกฤษ เป็นหัวหน้าตั้งชุมชนอยู่ตำบลบ้านอู่ ในพวกแยกย่อยเหล่านี้ได้ความว่ามีพักพวกไม่สู้มาก

(๑) เพราะเหตุมีพวกตั้งแยกกันมาก เช่นนี้ขึ้น จึงมีพวกกะตัญญูตั้งขึ้นอีกก๊กหนึ่ง คือ นายฤทธิ ซึ่ง เป็นข้าอยู่ใต้อ้อม เจ้าพระธรรมมุนีศาสดา ตั้งบ้านอยู่ที่ท่าช้างฝ่ายพระราชวังบวร เป็นหัวหน้า เกลี้ยงล้อมคนในแขวง เมืองนนทบุรีแลเมืองประทุมธานีมา เข้า เป็นพวกมากกว่า แห่งอื่น วิธีซึ่งจะเข้าพวกนั้น พวกที่จะ เข้าไปสาบาลในวัดพระศรีรัตนศาสดารามแล้วออกเงิน เรียไร เข้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม 1 บาท ให้นายฤทธิ เกบเป็นเงินกลาง 3 บาท แล้วก็รับ ตัวพิมพ์ไป

(10) รวมพวกที่ตั้ง เป็นก๊ก เป็นเหล่า ซึ่งกองตระเวนสืบได้ เป็น 14 ก๊กด้วยกันดังนี้ แลวิธีการที่ชุมนุมกัน เข้าพวกกับหลักฐานพยานของพวกนั้น ๆ กองตระเวนสืบได้ไว้แล้ว 3 ก๊ก คือ พวกมายาซิน 1 พวกนายท้วม 1 พวกนายฤทธิ 1 ทั้ง 3 พวก ออกหนังสือสำคัญให้แก่พวกเมื่อ ไป เข้ากัน ตั้งต้นฉบับแลสำเนาที่เข้าพระพุทธิเจ้าทูลเกล้าฯ ถวายมาด้วยแล้วแต่อีก 11 พวกนั้น ไม่ออกหนังสือสำคัญมีแต่บายูชีจคชื่อไว้ พวกเหล่านี้เข้ากัน เว้นเสียแต่พวกนายพานั้นแล้ว ก็ไม่ได้ มุ่งหมายอันใดนอกจากมุ่งประโยชน์หลอกลวง เงิน แลมีกำไรบริบูรณ์บ้างก็เฉพาะแต่ในพวก ต่างที่ตั้งก๊กกันนั้น ครั้น เมื่อวิวาทกองตระเวนก็จับส่งศาลฎาฟ้องร้องกันศาลก็ได้พิจารณาพิพากษา คดี เฉพาะเหตุ เฉพาะคดีไป แต่การที่หลอกลวงเงินราษฎรนั้นถ้าจะฟ้อง เอาโทษส่วนที่กองตระเวน ได้หลักฐานหนังสือสำคัญแล้วนั้น ถึงฟ้องพิจารณาพิพากษา เอาโทษตลอดได้ แต่ที่ยังไม่ได้หลักฐานนั้น จะเอาไสรย์แต่คำพยานที่ไป เข้า เป็นพวกเข้าพระพุทธิ เจ้าก็ไม่ เป็นที่วางใจ เพราะ พยานนั้นมักจะครั้นคร้ามพวกเหล่านี้โดย เกรงการพยานบาท ครึ่งถึงศาล เขาก็กลับคำไปเสีย ฝ่ายหัวหน้าคนที่ต้องฟ้องนั้นก็ เอาพวกของตัวมา เป็นพยานแก้คดี ศาลก็ลงโทษไม่ได้ ด้วยเข้าพระ พุทธิ เจ้าสั่ง เกต เรื่องบัง เชนต้องฟ้องชำระที่ศาลกงสุลอังกฤษมาถึง 3 ครั้งแล้ว ก็ไม่คลอได้ สักเรื่องหนึ่งดังนี้ ข้าพระพุทธิ เข้าจึงคิดด้วยเกล้าฯ ว่า เรื่องการที่ตั้งพวกเหล่านี้ จะต้อง ออกพระราชบัญญัติ เรื่องการตั้งบริษัทฤการตั้งก๊กตั้ง เหล่า เป็นอันยี่นั้น ต้องให้ลงบายูชีชื่อบริษัท ลงชื่อคนที่ เข้า เป็นพรรคพวก แลแจ้งข้อบังคับของก๊กเหล่านั้นให้ เจ้าพนักงานทราบต่อไป แลการ เรื่องนี้ได้มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แก่เจ้าพระยาอภัยราชา ให้บัญชาจัดการทำ พระราชบัญญัติกับข้าพระพุทธิ เจ้าครั้งหนึ่งแล้ว แต่สมัยนั้น เจ้าพระยาอภัยราชาติดราชการอื่นที่ สำคัญกว่าการนี้จึงยังค้างอยู่ ข้าพระพุทธิ เจ้าคิดด้วยเกล้าฯ ว่า สมัยนี้คงจะบัญชาจัดพระราช บัญญัติ นี้ฉลองพระเดชพระคุณได้ ข้าพระพุทธิ เจ้าจะได้หาฤา เจ้าพระยาอภัยราชา คำริหัด พระราชบัญญัติอันนี้ต่อไป

ควรมิควรสุดแต่จะทรงพระกรุณา โปรดเกล้า

ข้าพระพุทธิ เจ้า น เรศวรฤทธิขอเดชะ

เอกสาร รัชกาลที่ 5 (กระทรวงนครบาล)

เรื่อง "หัวหน้าอั้งยี่ก๊กต่าง ๆ ทำทัณฑ์บน" ร.ศ.110 (ร.5 น. 33/12 (1)-(3))

ข้าพระพุทธเจ้า จีนหัวหน้า แซ่มวย ชื่อจ๊ก แซ่ไล ชื่อหยิว นายอั้งยี่ ยี่ทอ้งเฮงกงชริ ซึ่ง เปนพวกกวางตุ้ง ขอพระราชทานทำหนังสือทานบล 13 ข้อ ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายกับท่านผู้รับสั่งของท่านได้นำคำทานบลของข้าพระพุทธเจ้าขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายให้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ด้วยพวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ซึ่งได้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในกรุงสยาม ได้ทำมาหากิน เปนสุขขันธ์นั้น พระเดช พระคุณ เปนล้นเกล้าฯ ก็ซึ่งพวกข้าพเจ้าได้รวบรวมกัน เปนพวก เปนเหล่า ตั้งตัวเปนองยี่มียี่ทอต่าง ๆ กันนั้น ข้าพระพุทธเจ้ามิได้คิดประทุษร้ายต่อแผ่นดินแล่มเหงราชฎร แลวิวาทพวกที่ เปนองยี่ด้วยกันทำให้งุ่น เคืองได้ฝ่าละอองธุลีไยในการที่รวบรวมทำการอั้งยี่นี้คิด เห็นพร้อมกันว่า จีนที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารนั้นทั้งบิดามารดา ญาติพี่น้องมาเที่ยวทำมาหากิน ในที่ต่าง ๆ ไม่มีที่พึ่งที่จะอุดหนุนในการที่จะทำมาหากิน จึงได้ตั้ง เปนพวกเหมือนกับที่น้อง ซึ่งร่วม บิดา มารดา เดียวกัน ครั้นนานมาพวกจีนก็ตั้งก๊กขึ้น เปนหลายยี่ทอการจึงได้วุ่นวายเกิดวิวาทซึ่ง กันแลกัน ที่เกิดขึ้น เปนดังนั้นขึ้นแล้วคนทั้งหลายไม่ทราบความจริงได้คิดส่ดงหวาดหวั่นไปต่าง ๆ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจึงได้พร้อมใจกันทำทานบล 13 ข้อ ขึ้นมาทูลเกล้าฯ ถวาย จะได้ไม่เปนนที่ หวั่นหวาดในราชการต่อไป

ข้อ 1 ข้าพระพุทธเจ้าอั้งยี่ต้องรับพระราชทานถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาปีละ 2 ครั้ง

ข้อ 2 พวกจีนอั้งยี่ของข้าพระพุทธเจ้าจะประพฤติดูอยู่ในยุติธรรมตามกฎหมายไม่ข่มเหง ราชฎรผู้หนึ่งผู้ใดให้ได้ความเดือดร้อน

ข้อ 3 จีนเข้ามาอยู่ในกรุง เทพฯ โดยมากถ้าไปปล้นสดมถาฆ่าคนตาย เจ้าพนักงานจะ เอาตัวไม่ได้ ข้าพระพุทธเจ้าจะช่วยสืบเสาะติดตามจับตัวส่ง เจ้าพนักงาน ถ้าจับตัวไม่ได้มีผู้หนึ่ง ผู้ใดโจทณาว่าพวกอั้งยี่ของข้าพระพุทธเจ้าบิดบังผู้ร้ายไว้สืบได้ความจริง ไม่เอาตัวมาส่งให้ เจ้าพนักงาน พิจารณาได้ความจริงก็ให้ทำโทษข้าพระพุทธเจ้าตามโทษานุโทษ

ข้อ 4 ข้าหลวงแลเจ้าภาษรี นายอากร ที่ทำพระราชทรัพย์ของหลวงจะจับตัวคนที่ทำ ผิดกฎหมายและพิกัดท้วงตรา ผู้ที่ไปจับต้องบอกเจ้าพนักงานอำเภอกำกับให้รู้เห็นด้วยถ้า

เป็นหัวเมืองต้องบอกเจ้าเมือง กรมการ แขวง กำนัน ไป จะได้บอกนายอึ้งย้งไปช่วยจับมิให้คน
อึ้งย้งขัดขวางยอมให้จับโดยตีมิให้วิวาท

ข้อ 5 พวกจีนอึ้งย้งที่อยู่ในบังคับ ข้าพระพุทธเจ้าจะห้ามปรามมิให้คุมกันเป็น หมวด
เป็น เหล่า ออกเที่ยวขุดตีฟันแทงซึ่งกันและกันให้ราษฎรตกใจ ป่วยการท่ามาหากิน

ข้อ 6 พวกอึ้งย้งวิวาทกันเอง เป็นแต่ความ เล็กน้อย ข้าพระพุทธเจ้าจะว่ากล่าวกันเอง
ถ้าไม่ตกลงจะส่งมายัง เจ้าพนักงาน

ข้อ 7 พวกอึ้งย้งวิวาทกันเอง แต่ เป็นคนพวกข้าพระพุทธเจ้า ตัวนายอึ้งย้งทั้ง 2 ฝ่าย
จะสมัครสมานว่ากล่าวให้ เรียบร้อยมิให้วิวาทแก่กันถ้าพวกอึ้งย้งมีฟัง ขึ้นรุมตีฟันแทง เป็นการใหญ่ ก็
ให้ท่าน เจ้าพนักงาน เอาตัวข้าพระพุทธเจ้า นายอึ้งย้งมา เร่ง เอาตัวผู้วิวาทส่งมาชำระทำโทษทั้ง 2 ฝ่าย

ข้อ 8 ข้าพระพุทธเจ้าจะ เลี้ยงโต๊ะมีจิวการปีเมื่อใด ข้าพระพุทธเจ้าจะบอกเจ้าพนักงาน
ขอคนกำกับให้ เป็นพยาน

ข้อ 9 คนอึ้งย้งของข้าพระพุทธเจ้ามีมากน้อย เท่าใดข้าพระพุทธเจ้าจะทำบายชีชื่อและ
แน่คำหานิคนในกงษรีให้สิ้นเชิง ถ้าคนใดที่มีบ้าน เรือนก็จะขวกบายชีบ้าน เรือนคำบลบ้านด้วย
ยื่นเจ้าพนักงาน เหมือนกับบายชีในศาล

ข้อ 10 ถ้าข้าพระพุทธเจ้าจะ เลี้ยงโต๊ะทำอึ้งย้งใหม่ขึ้นอีก ข้าพระพุทธเจ้าจะบอก
เจ้าพนักงานให้รู้ ถ้า เจ้าพนักงานยอมให้ทำข้าพระพุทธเจ้าจึงจะทำถ้าได้คนใหม่ขึ้นอีกมากน้อย
เท่าใดข้าพระพุทธเจ้าจะบอก เจ้าพนักงานให้ทราบ อนึ่งคนอึ้งย้งพวกของข้าพระพุทธเจ้าจะไป
เมืองจินฤดาชย ข้าพระพุทธเจ้าจะมาบอก เจ้าพนักงานให้แก่บายชี

ข้อ 11 ข้าพระพุทธเจ้าจะส่งกฎหมายธรรมเนียมอึ้งย้ง 36 ข้อมาให้เจ้าพนักงานแปล
ถ้าข้อใด เป็นการแรงในบ้าน เมืองก็จะยอมยกถอน เสีย

ข้อ 12 คนสืบเยกของกงสุลใด ๆ ที่เปน เมืองทางพระราชไมตรีมีความ เกี่ยวข้อง
ฟ้องหาคนอึ้งย้งที่ เป็นคนบำรุงฝ่ายสยามฟ้องมายังเจ้าพนักงานศาลต่าง ๆ ประเทศ ขอให้เจ้าพนักงาน
ศาลต่างประเทศมีหมายมายังกระทรวงอำเภอให้ทราบก่อน จะได้มีหมายบังคับให้นายอึ้งย้งส่งตัว
คนอึ้งย้งที่ต้องคดีไปว่าคดีคนสืบ เยก นายจะได้ติดตามไปให้การหนักการ เบาผิดชอบของคนอึ้งย้งด้วย

ข้อ 13 พวกข้าพระพุทธเจ้าได้ยอมทำทานบล 13 ข้อแล้วนี้ ถ้าข้าพระพุทธเจ้าจะมี
 ด้วยข้อหนึ่งข้อใด ที่ได้ทำทานบลถวายไว้ ก็ให้ท่านเจ้าพนักงานทำโทษข้าพเจ้าตามกฎหมายเก่า
 และใหม่ในกรุงสยาม ถ้าตัวข้าพระพุทธเจ้าไม่ใช่จีนแขกปี เปนจีนขึ้นอยู่อำนาจเมืองที่เป็นทาง
 พระราชไมตรีก็ดี ข้าพระพุทธเจ้าจะยอมให้ตระลาการฝ่ายสยามว่าตามกฎหมายฝ่ายไทย
 ข้าพระพุทธเจ้าจะไม่เอาอำนาจซึ่งตัวข้าพระพุทธเจ้าอยู่ในบังคับมา เกี่ยวข้องในศาลชำระความ
 ฝ่ายสยาม ให้ตระลาการฝ่ายสยามทำเต็มอำนาจกฎหมายบ้านเมือง ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 ได้พร้อมใจกันทำทานบลด้วยความยินดี ไม่ได้มีผู้มีอำนาจผู้ใดผู้หนึ่งมาค้ำให้ทำ ข้าพระพุทธเจ้า
 ได้ประทับตราหยั้ห้อแล เช่นชื่อด้วยลายมือของข้าพระพุทธเจ้าไว้เป็นสำคัญ

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า

ขอเดชะ

ได้ทำทานบลให้ไว้แต่ ณ วัน 7⁵1 คำปิมเสงศรีศก²⁴ศักราช 1243

ตัวอย่างหนังสือทศพัน ร.5 น. 33/25 (4)

วัน 5³/₁ คำปืม เสงศรีศกศกราช 1243

จีนไส้แซ่ฮงยี่ห้องฮองกี้

จีนฮง แซ่แคยี่ห้อ

จีนซื่อแซ่ เคียยี่ห้อซุนทงวน

หัว

จีนกึ่งแซ่ เสงยี่ห้อทะ เซง

จีนโง้วไป้วแซ่คั้นยี่ห้อ

จีนคิดแซ่ชวี่ห้อ

ข้าพระพุทธเจ้าจีนบั้งแซ่หลิมยี่ห้อ

น่านายฮองยี่ฮงพวกแต่จิว 7 คน ชึ่งขึ้นอยู่ในศาล ขอพระราชทานทำหนังสือทอนบล 13 ข้อ
 ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายกับท่านผู้รับสั่ง ขอ ท่านได้นำทอนขอของข้าพระพุทธเจ้าน้อมเกล้าฯ ถวาย
 กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทพระราชอาญา เป็นล้นเกล้าฯ ชึ่งพวก
 ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในกรุงสยามได้ทำมาหากินมีความสุขนั้น
 พระเดชพระคุณ เป็นล้นเกล้าฯ ชึ่งพวกข้าพระพุทธเจ้าได้รวบรวมกัน เป็นพวก เป็น เหล่าตั้งตัวเป็น
 ฮองยี่ฮงยี่ห้อต่าง ๆ นั้นข้าพระพุทธเจ้าหาได้คิดที่จะประทุษร้ายต่อแผ่นดิน และคุม เหวงราชฎและ
 วิวาทพวกที่เป็นฮองยี่ฮงด้วยกันให้ขุ่นเคืองได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทไม่ การที่จะรวบรวมการฮองยี่ฮงนั้นคิด
 เห็นพร้อมกันว่าเงินที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารนั้น ทั้งบิดามารดาญาติพี่น้องมา เที่ยวทำมาหากิน
 ในที่ต่าง ๆ ไม่มีที่พึ่งจะช่วยอุดหนุนในการทำมาหากิน จึงได้ตั้ง เป็นพวก เหมือนกับที่น้อยร่วมบิดา
 มารดากัน ครั้นนานมาพวกจีนก็ตั้งก๊กขึ้น เป็นโดยยี่ห้อ การจึงได้วิวาทซึ่งกันแลกัน เป็นดั่งนั้นขึ้นแล้ว
 คนทั้งหลายไม่ทราบจึงได้คิดสอด้งหวาดทวันไปต่าง ๆ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจึงได้พร้อมใจกันทำ
 ทานบลขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย 13 ข้อ จะได้ไม่เป็นที่หวาดทวันในราชการต่อไป ข้อ 1 นายฮองยี่
 จี เสงต้องรับพระราชทานถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาปีละ 3 ครั้ง ข้อ 2 พวกจีนฮองยี่ของข้าพระพุทธเจ้า
 จะประพฤติดูอยู่ในการยุติธรรมไม่คุม เหวงราชฎผู้หนึ่งผู้ใดให้ได้ความ เดือดร้อน ข้อ 3 จีน เข้ามา
 อยู่ในกรุงเทพฯ โดยมาก ถ้าไปปล้นสดมถาฆ่าคนตาย เจ้าพนักงานตรวจเอาตัวไม่ได้
 ข้าพระพุทธเจ้ารับสืบ เสาะติดตามจับตัวส่งให้ เจ้าพนักงานถ้าจับตัวไม่ได้มีผู้หนึ่งผู้ใดโจทหน้าว่าพวก
 ฮองยี่ของข้าพระพุทธเจ้าปีคั้งผู้ร้ายไว้ สืบได้ความจริงไม่เอาตัวมาส่ง เจ้าพนักงานพิจารณาได้
 ความจริงก็ให้ทำโทษข้าพระพุทธเจ้าตามโทษานุโทษ ข้อ 4 ถ้าข้าหลวงแลนายอากรจะจับคนที่
 ทำผิดกฎหมายแลพิกัตต้องตรงต้องบอก เจ้าพนักงานอำ เภอไปให้รู้ เห็นด้วย ถ้า เป็นหัว เมืองต้อง
 บอกเจ้า เมืองกรมการแขวงกำนันไปจะได้บอกนายฮองยี่ไปช่วยจับมิให้มีคนฮองยี่ชดขวางยอมให้จับ

โดยตีมิให้วิวาท ข้อ 5 พวกจีนอั้งยี่ของข้าพระพุทธเจ้าจะห้ามปรามมิให้คุมกันเป็นหมวดเป็นหมู่ ออกเที่ยวขุดตีฟันแทงสร้างกันแลกันให้ราษฎรตกใจป่วยการท่ามาหากิน ข้อ 6 พวกอั้งยี่วิวาทกันเอง เป็นแต่ความ เล็กน้อย ข้าพระพุทธเจ้าจะว่ากันเอง ถ้าไม่ตกลงส่งมายัง เจ้าพนักงาน ข้อ 7 พวกอั้งยี่กันเอง แต่ เป็นพวกข้าพระพุทธเจ้า เป็นนายอั้งยี่ทั้ง 2 ฝ่าย จะสมักสมามาว่ากล่าวมิให้วิวาทแก่กัน ถ้าพวกจีนมิฟังขึ้นรบตีฟันแทง เป็นการใหญ่ก็ให้ท่าน เจ้าพนักงาน เอาข้าพระพุทธเจ้า นายอั้งยี่มา เร่งรัด เอาตัวผู้วิวาทส่งมาชำระทำโทษทั้ง 2 ฝ่าย ถ้านายอั้งยี่ส่งตัวผู้วิวาทไม่ได้ต้องทำโทษนายอั้งยี่ตามโทษานุโทษ ข้อ 8 ข้าพระพุทธเจ้าจะเลี้ยงโต๊ะมีจิวเมื่อใดข้าพระพุทธเจ้า จะบอก เจ้าพนักงานขอคนมากำกับ เป็นพยาน ข้อ 9 คนอั้งยี่ข้าพระพุทธเจ้ามีมากน้อยเท่าใด ข้าพระพุทธ เจ้าจะทำบายชียื่นต่อ เจ้าพนักงานแต่คนที่มิบ้านเรือนชื่อคน คนทุกตำบลให้สิ้นเชิง เหมือนกับบายชี่ในศาล ข้อ 10 ข้าพระพุทธเจ้า เลี้ยงโต๊ะทำอั้งยี่ใหม่ขึ้นอีก ข้าพระพุทธเจ้าจะบอก เจ้าพนักงานให้รู้ถ้า เจ้าพนักงานยอมให้ทำข้าพระพุทธเจ้าจึงจะทำ ถ้าคนใหม่ขึ้นอีกมากแล น้อยข้าพระพุทธ เจ้าจะบอกให้ เจ้าพนักงานทราบ อนึ่งคนอั้งยี่ของข้าพุทธ เจ้าจะไป เมืองจีนฤดาบาย ข้าพระพุทธ เจ้าจะมาบอก เจ้าพนักงานให้แก้บายชี่ ข้อ 11 ข้าพระพุทธ เจ้าจะส่งกฎหมายทำเนียม อั้งยี่ 36 ข้อมาให้ เจ้าพนักงานแปล ถ้าข้อใด เป็นการแรงในบ้านเมืองก็จะยอมให้ยกถอนเสีย ข้อ 12 พวกข้าพระพุทธ เจ้าจะผิดด้วยข้อหนึ่งข้อใดที่ได้ทำทาบมลฑลเกล้าฯ ถวายให้ไว้ก็ให้ เจ้า พนักงานทำโทษข้าพระพุทธ เจ้าตามกฎหมายเก่าใหม่ในกรุงสยาม ถ้าตัวข้าพระพุทธ เจ้าไม่ใช่จีน ยุกยี่ เปนจีนที่ขึ้นอยู่ในอำนาจ เมืองที่ เปนทางพระราชไมตรี ข้าพระพุทธ เจ้าจะยอมให้ตระลาการ ฝ่ายสยามว่าตามกฎหมายฝ่ายไทย ข้าพระพุทธ เจ้าจะไม่เอาอำนาจสร้างตัวข้าพระพุทธ เจ้าอยู่ใน บังคับ เข้ามา เกี่ยวข้องในการชำระความฝ่ายสยาม ให้ตระลาการฝ่ายสยามทำ เต็มอำนาจกฎหมาย บ้านเมือง ข้อ 13 ถ้าคนสับเย็กของกงสุลใด ๆ ที่ เปน เมืองทางพระราชไมตรี มีความ เกี่ยวข้อง พ้องหาคนอั้งยี่ที่ เปนคนบำรุงฝ่ายสยามพ้องมายัง เจ้าพนักงานศาลต่างประเทศ ขอให้ เจ้าพนักงาน ศาลต่างประเทศมีหมายมากราบทูลท่านอธิบดีในการอั้งยี่ก่อน จะได้มีรับสั่งบังคับนายอั้งยี่ฤอาำ เภอ ส่งตัวคนอั้งยี่ต้องขดีไปว่าขดีกับคนสับเย็ก นายอั้งยี่จะได้ติดตามไปให้รู้การหนักเบาผิดชอบด้วย ข้าพระพุทธ เจ้าทั้งหลายได้พร้อมใจกันทำทาบมลด้วยยินดี ไม่ได้มีผู้มีอำนาจผู้หนึ่งผู้ใดมากฎหี ข้าพระพุทธ เจ้าจีนมั่งประทับตราयीหื้อ จีนสงประทับตราयीหื้อ จีนกึ่งประทับตราयीหื้อหะเฮง จีนไล่ ประทับตราयीหื้ออั้งกี จีนซื้อประทับตราयीหื้อ จีนคิดประทับตราयीหื้อ แล เช่นชื่อด้วยลายมือของ ข้าพระพุทธเจ้าไว้ เป็นสำคัญ

ตัวอย่างหนังสือทบทวน ร.5 น. 33/1 (11)

หมื่นศักดิ์สุนทร

วันที่ 9 กรกฎาคมรัตนโกสินทรศก 110

ข้าพเจ้าเงินซงฟง แซ่ฉิ่ง อายุ 30 เป็นจีนผูกปี ตั้งบ้านเรือน บางลำพล่าง
กรุง เทพ

ทำหนังสือสัญญาทานบลให้ไว้กับท่าน เจ้าพนักงานกรมพระนครบาล ฉบับหนึ่ง

ด้วยข้าพเจ้า เข้า เป็นอั้งยี่อยู่ในกองมี้ กิวลี้กือ พวกหัวหน้าแลพวกข้าพเจ้าก่อการ
วิวาทกันขึ้นที่ทำลบางขวาง กระทำให้พ่อค้าราษฎรป่วยการค้าขายขาดผลประโยชน์ แลบิดทาง
คนเดินไปมาภิจการด้วย จนถึง เจ้าพนักงานลงไปจับเอาข้าพเจ้ามาชำระ ด้วยข้าพเจ้าต้องรับ
พระราชอาญาจำตรวนขังตาราง 2 ปีแล้ว โปรดปล่อยให้พ้นโทษจากเวรจำ บัดนี้ข้าพเจ้าต้องรับ
พระราชอาญาครบกำหนดแล้วโปรดเกล้าให้ข้าพเจ้าพ้นโทษ ข้าพเจ้าไม่ประพฤติ เข้า เป็นอั้งยี่
ต่อไป แลจะไม่มีส่วนร่วมคบหาหากันก่อวิวาทต่อไปดัง เช่นที่ เปนมาแล้วต่อไป ถ้าสืบไป เมื่อนำ
ข้าพเจ้าแปรปากหลากคำกลับประพฤติความชั่วมีส่วนร่วมประทุพพิษพวก เทียวตีฟันแทงอีกต่อไปแต่ข้อ
ใดข้อหนึ่ง ก็ให้ท่าน เอาตัวข้าพเจ้ามาปรับโทษตามโทษานุโทษ ข้าพเจ้าเงินซงฟงได้
เขียนชื่อด้วยลายมือยี่ห้อของข้าพเจ้าให้ไว้ เป็นสำคัญ

(ลายมือชื่อภาษาจีน)

เอกสาร รัชกาลที่ 5 (กระทรวงนครบาล)

เรื่อง "หนังสือราชการกระทรวงโยธาธิการ เรื่องการตั้งกักตั้ง เหล้า" ร.ศ.116

(ร.5 น. 33/52 (4) - (11))

วันที่ 30 กรกฎาคมรัตนโกสินทรศก 116

ข้าพเจ้า หลวงนิรมานมูทาทธธรขอประทานกราบเรียนท่านพระเสถียรธรรมาธิบดี
ได้ทราบ

ด้วยพระเดชพระคุณเสนาบดีทรงโปรดเกล้าฯ มีพระกระแสให้ได้ว่าได้สวนข้าพเจ้าว่า
ข้าพเจ้า เข้าพวกเบญหมักจะจริงหรือประการใดนั้น ข้าพเจ้าขอกราบเรียนแต่โดยความจริง
ว่าข้าพเจ้าหาได้ประพฤติไม่ แต่มีเหตุอยู่อย่างหนึ่งคือแต่เดิมมีสามัคคีกันขึ้นเพื่อคิดจะเปิดการค้า
ขายข้าพเจ้าจึงได้เข้าร่วมอยู่ด้วย ได้ตั้งขึ้นเมื่อ เดือนมิถุนายน 115 ที่ตั้งเช่าถนนตัดใหม่ของ
พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นนราธิปประพันธ์พงษ์มีเพื่อนข้าราชการด้วยกันบ้างทั้งข้าพเจ้าสำหรับ
เป็นผู้บำรุงการแต่ภายหลัง เกิดมีข้อขัดแย้งขึ้นว่า คนที่จะขอเข้าร่วมในสามัคคีต้องปฏิญาณตนว่า
จะรักใคร่กันให้ เหมือนญาติมิตรและจะไม่คิดฉ้อโกงประทุษร้ายต่อกันและมีข้อขัดแย้งมิให้ผู้ร่วม
สามัคคีทั้งปวง ประพฤติการทุจริตต่าง ๆ ด้วย ครั้น ๗ เดือนมิถุนายน 116 แต่จะเป็นวันที่
เท่าใดข้าพเจ้าจำหาได้ไม่ ผู้บำรุงการพร้อมกันคิดจะออกเงินลงทุนเพื่อจะได้เปิดการค้าขาย
ให้เป็นประโยชน์การเจริญต่อไปแต่หาตกลงกันไม่ได้โดยความเห็นแตกต่างกันไป ตั้งแต่นั้นมาก็หา
ได้พร้อมเพียงปลุกษาหาฤกษ์กันอีกไม่ ครั้น ๗ วันที่ 12 กรกฎาคม 116 ข้าพเจ้าได้ถูกษาแก่
ผู้บำรุงการตกลง เห็นพร้อมกันว่า เรื่องที่คิดจะเปิดการค้าขายก็ไม่สำเร็จการสามัคคีพวกอยู่ดังนี้
จะทำให้เกิดความผิดขึ้นเพราะไม่ได้จัดการอันใดให้เป็นประโยชน์การเจริญแลการสามัคคีนี้จะมี
คงให้เป็นอยู่ต่อไปอีกไม่ได้จะกลายเป็นตั้งกักเข้าอัยย์กันไป ควรต้องเลิกล้มละลายเสียจึงจะได้
รุ่งขึ้นวันที่ 13 กรกฎาคมจึงได้บอกส่งตึกที่เข้าไว้คืนให้ต่อผู้รักษาแลทำลายบายชีเสีย เป็นอันเลิก
ล้มละลายกันแต่นั้น เป็นความจริงของข้าพเจ้าดังนี้แลที่ข้าพเจ้ากราบเรียนนี้ย่อมมีผู้รู้เห็น
เป็นพยานอยู่โดยมาก แต่ถึงกระนั้นก็ในการที่ข้าพเจ้าได้ประพฤติมาแล้วนั้นก็รู้สึกว่าเป็นความ
ผิดของข้าพเจ้าให้เป็นที่ยอมรับของเบื้องในได้ฝ่าพระบาทพระเดชพระคุณ เสนาบดีตั้งนี้มีความ
ผิดทางอาญาไม่พ้นเกล้าฯ แต่ข้าพเจ้าจะได้คบหากันตั้งกักหมู่เพื่อคิดกระทำโจรกรรมหรือภคย์

ข่มเหงผู้ใดผู้หนึ่งให้ได้ความเดือดร้อนนั้นหามิได้ เป็นความสัจจริงของข้าพเจ้า แลที่ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ได้สวนข้าพเจ้าในเวลาที่ข้าพเจ้าได้เลิกการสามัคคีที่แล้วมานี้ก็ดีหรือการต่อไปภายหน้าก็ดีข้าพเจ้าจะไม่ประพฤติให้เป็นที่มัวหมองชู้น เคืองในใต้ฝ่าพระบาทพระเดชพระคุณ เสนาบดีอีกต่อไป เหมือนดัง เช่นที่ได้ทรงทราบมาแล้วนั้น แลข้าพเจ้าขอให้สัญญาทานบนไว้ว่า ถ้าข้าพเจ้าขึ้นประพฤติการดัง เช่นที่เป็นมาแล้วอีกต่อไป ข้าพเจ้าขอรับพระราชอาญาตามโทษานุโทษให้จงหนัก

ขอได้ท้าวได้นำความกราบทูล พระเดชพระคุณ เสนาบดีทรงทราบใต้ฝ่าพระบาททางอาญาไม่พันเกล้าฯ ควรมิควรแล้วแต่จะทรงโปรดเกล้าฯ

ข้าพระพุทธเจ้า

หลวงนิรมานมุตทาธร

การขึ้นต้นกว่านี้ขึ้นไปหลวงนิรมานได้ชี้แจงด้วยวาจาโดยไม่อยากจะกล่าวถึงผู้อื่นด้วยข้อความ เลอียดอย่างเดียวกันในคำสารภาพทูลเกล้าฯ ถวายนี้

พิทยลาภ

หนังสือการขอ เข้าร่วมใน เจริญราษฎร์สามัคคี ร. 5 น. 33/52 (10)

ข้าพเจ้า นาย (เอี่ยมนาม) ขอตั้งสัตยสาบานตน จำเภาะพระภักตร์พระพุทธรูปพระธรรม
พระสงฆ์เจ้า พระบรมรูปพระเจ้าอยู่หัว ด้วยข้าพเจ้ามีความยินดีขอ เข้าร่วมในหมู่ซึ่งมีนามว่า เจริญ
ราษฎร์สามัคคีแลสาบานตนว่าจะรักใคร่กันให้ เหมือนญาติมิตรแลพี่น้องอันสนิทจะไม่คิดประทุษร้าย
ฉ้อโกง เบียดเบียนซึ่งกันแลกันด้วยตนเอง หรือด้วยใช้ เล่ห์กลอุบายต่าง ๆ และถ้าเกิดทุกข์ไทยอัน
ตรายสิ่งใดขึ้นแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งรวมอยู่ในความสามัคคีอันนี้ ข้าพเจ้าจะต้องช่วยกันให้สุดกำลังที่จะ
ช่วยกันได้แต่ในการที่ชอบธรรมและข้าพเจ้าจะไม่กลับใจไป เข้าด้วยคนอื่น แลจะไม่เอาความลับ
หรือชนบธรรม เนียม เครื่องหมายในหมู่สามัคคีอันนี้ไปแพร่พรายให้บุคคลผู้อื่นซึ่งไม่ได้ เกี่ยวแก่การ
ที่ทราบทั้งแก่คนหนึ่งขึ้นไป แลข้าพเจ้าจะไม่ตั้งใจมาหลอกลวงด้วยคิดจะ ลักความลับหรือชนบ
ธรรม เนียม เครื่องหมายแลทำลายความลับความสำคัญในหมู่สามัคคีอันนี้ให้ เสื่อมทราบ เสียไปด้วย
จิตรริศยา แลถ้าสามัคคีอันนี้จะมีการหนดนัดพร้อม เปรียง เพื่อมีกิจธุระสิ่งใด แม้ข้าพเจ้าไม่คิดการ
ที่จำ เปนจริงก็จะมามิให้ขาดได้ ตามคำปฏิญาณของข้าพเจ้าที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ขอ เทพยูดา เจ้า
อันมี เนตรกรรมณ เปนทิพย์แลประกอบไปด้วยมหิทธิฤทธิศักดิ์คาอาณุภาพจงมา เป็นสักขีพยานในกาลบัดนี้

ถ้าและข้าพเจ้ามิได้รักษาความสัตยสุจริต เช่นกล่าวมาแล้วนี้ ขอให้ เทพยูดา เจ้าทั้งปวง
แลสิ่งซึ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลกนี้จงมาสังหารผลาญชีวิตข้าพเจ้าให้ตายใน 3 วัน 7 วัน อย่าให้
ทันสิ้นบุตรภรรยาญาติกาได้เลย ถ้ามิฉนั้นขอให้อสริศม์ซึ่งมี เขี้ยวอันแรงร้ายมาขบกัดข้าพเจ้า
ให้ถึงแก่ความตาย แลให้ตายด้วยราชโอรยโจรโภยอัคคีโภยแลโภยต่าง ๆ แลให้ตายด้วยคมอาวุธ
หอกดาบ ถ้ามิฉนั้นให้ตายด้วยความแตกขาดสายฟ้าฟาดราชสาตราวุธ ถ้าข้าพเจ้าตายไปจากมนุษย์
โลกแล้ว ขอให้ไปตกนรกหมกไหม้อยู่ในไฟไม่รู้กับหมิ่นกับแสนกันอนันตคติ ถ้าสม เด็จพระพุทธรเจ้า
องค์หนึ่งองค์ใดก็ดี จะมาตรัสโปรดสัตว์ในฝ่ายภาคย์น่าขออย่าให้โปรดข้าพเจ้าผู้หาความสัตยมิได้
เลย ถ้าและข้าพเจ้าสิ้นกรรมจากที่นั่นโปรดข้าพเจ้าผู้หาความสัตยมิได้เลย ถ้าและข้าพเจ้าสิ้น
กรรมจากที่นั่นแล้วจะมายัง เกิดในพบใด ๆ ก็ดีขออย่า ให้มีศุขให้เป็นคนพิทกจริตง่อย เปลี่ย เสียขา
หูตาบอดมิดมิดถืออกระ เบื้องกระลาขอทาน เลี้ยงชีวิตอ้อมบ้างมีอ้อมบ้างถ้าและข้าพเจ้ารักษาความสัตย
ชื่อตรงตลอดไปได้ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ขอให้ข้าพเจ้ามีความ เจริญศิริสวัสดิ์จงทุก เมื่อ เทอญฯ

ข้อบังคับสำหรับ เจริญราษฎร์สามัคคี

ข้อ 1 ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ประพฤติการ เปน เลียนหนามแผ่นดิน คือกระทำโจรกรรม ปล้นสดมภ์ย่อง เมาหรือฉกชิงวิ่งราวลักสรพรสิ่งต่าง ๆ ของผู้หนึ่งผู้ใดหรือประพฤติดน เทียว เกะกะ คอยทำอันตรายต่าง ๆ แก่คนทั้งปวง โดยไม่มีมูลเหตุอันสมควรถ้ามีฟังขึ้นประพฤติก็นมีความผิด

ข้อ 2 ห้ามมิให้เสพสุรายา เมาจน เกินการและ เทียรระราน เพื่อนบ้านร้านถิ่นให้ได้ ความ เตือดร้อน หรือบังอาจ เข้าจุดคร่าแย่งซึ่งบุตรภรรยาข้าทาษของผู้อื่นมาทำทูลางานต่าง ๆ ถ้ามีฟังขึ้นประพฤติก็นมีความผิด

ข้อ 3 ในหมู่สามัคคีนี้จัดไว้ เปน 4 ชั้นแต่ชั้นที่ 1 คงไม่มีด้วยกไว้ เปนส่วนที่เคารพ สักการบูชา มีพระรัตนไตรย์และพระมหากษัตริย์มีตามารดาครูอุปัชฌายาจารย์หรือท่านที่ประกอบ ไปด้วยมทิตฤทธิศักดิ์คาอาณาภาพอันใหญ่ยั้งทั้งปวง เปนต้น ชั้นที่ 2 มีนามว่าผู้บำรุงความเจริญ แต่ชั้นที่ 3 นั้นแบ่ง เปน 2 ส่วน คือส่วนหนึ่งมีนามว่าผู้ชี้แจงชนบธรรม เนียมอีกส่วนหนึ่งมีนามว่า ผู้ป้องกันรักษาอำนาจ ชั้นที่ 4 นั้น เปนที่สุด เรียกว่าผู้ร่วมสามัคคี

ข้อ 4 ผู้ร่วมสามัคคีต้องมีความยำเกรงและ เชื่อฟังคำชี้ แจงตักเตือนในเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่ง เปนทางอันชอบของคนชั้นที่ 2 และที่ 3 เสมอไป ห้ามมิให้กล่าวคำอวยมาเข้าทำทายแก่คนชั้นที่ 2 และที่ 3 หรือแกล้งชูง์ เกียงตึงตันไปในทางอันผิด ถ้ามีฟังขึ้นประพฤติก็นมีความผิด

ข้อ 5 ผู้ซึ่งร่วมอยู่ในสามัคคีอัน เดียวกันนี้ ห้ามมิให้คิดประทุษร้ายฉ้อ โกง เบียดเบียพ ด้วยตนเองหรือด้วย ใ้เล่ท์กลอุบายต่าง ๆ แก่บุตรภรรยา ญาติของผู้ซึ่งร่วมอยู่ในสามัคคีอัน เดียวกัน นี้ เปนอันขาด ถ้ามีฟังขึ้นประพฤติก็นมีความผิด

ข้อ 6 ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด เกิด เกี่ยวข้องต้องคดี ณ โรงศาลใด ๆ โดย เขา มากดขี่ข่ม เหวง หรือแกล้งพาลพาไลใส่ความฟ้องร้องเอาโดยไม่มีมูลเหตุ เมื่อคนชั้นที่ 2 แลที่ 3 ได้สืบสวนสมจริง แล้วสามัคคีนี้จะต้องติดตามช่วยเหลือให้เต็มกำลัง กับจะ เฉลี่ยทุนทรัพย์ออกช่วยเหลือและสง่ เสีย เครื่องบริโศกต่าง ๆ ตลอดไปด้วย

ข้อ 7 ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดมีคดี เกี่ยวข้องชั้น ณ โรงศาลใด ๆ ด้วยมูลเหตุอย่างใดก็ตีแต่คน ชั้นที่ 2 แลที่ 3 สืบได้ความจริงว่า ไปกดขี่ข่ม เหวง เขาโดยผิดข้อบังคับของสามัคคีนี้แล้วสามัคคีนี้ จะไม่ยอม เฉลี่ย เงินออกช่วยเหลือ เปนอันขาด เปนแต่จะต้องมีความกรุณาช่วยติดตามและสง่ เสีย เครื่องบริโศกต่าง ๆ บ้างตามสมควรเท่านั้น

ข้อ 8 ตามกำหนดข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วนั้น แม้ผู้หนึ่งผู้ใดฝ่าฝืนประพฤติก่อให้เกิดโทษแต่ข้อหนึ่งข้อใดก็ตาม เมื่อคนชั้นที่ 2 และที่ 3 เห็นพร้อมกันว่าไม่ควรจะให้ผู้ซึ่งประพฤติก่อโทษข้อบังคับรวมอยู่ในหมู่สามัญชนก็จะได้ไล่ให้ออกเสีย เป็นอันขาดจากความเอื้อเฟื้อและนับเนื่องในสามัญชนต่อไป

ข้อ 9 ผู้ที่จะต้องเข้าร่วมในหมู่สามัญชนต้องยอม เสียเงินตามอัตรา

ชั้นที่ 2	เป็นเงิน 4 บาท
ชั้นที่ 3	เป็นเงิน 2 บาท
ชั้นที่ 4	เป็นเงิน 1 บาท

จำนวนเงินที่จะเรียกไว้นี้จะได้เก็บไว้เป็นกลางสำหรับจะได้อำนาจไปเป็นค่าเสียหายหากพลุหรือไม้ขีดไฟและค่าน้ำมันตามโคมตะ เกียง เมื่อ เวลาประชุมกันและเสียค่าเช่าที่ด้วย และจำนวนเงินที่ได้รับและจ่ายคงเหลือเงิน เท่าใดจะได้จัดลงในบัญชี เล่มหนึ่งนำออกแสดงทุกคราวประชุมไป

เครื่องหมายสำหรับ เจริญราษฎร์สามสี

1. ถ้าจะสวม เสื้อชั้นนอกหรือชั้นในก็ได้ ต้องปลดคม เสื้อที่ 2 ฝ่ายบนแลต่อมาได้ เปลี่ยน เปนคุมที่ 3
2. ถ้าจะห่มผ้าต้องห่ม โอบหลัง เข้าแล้วรวมชาย เสยชั้นพาดบ่าซ้ายต่อมาได้ เปลี่ยน เปนบ่าขวา
3. ถ้าจะเอาผ้าคาดขึงต้องคาดให้ เปน เงื่อนกระดุมมีชายห้อย 2 ชาย ยาวชายหนึ่ง สั้นชายหนึ่ง แต่ชายยาวต้องอยู่ข้างขวา ต่อมาได้ เปลี่ยน เปนคาดอย่างพันรอบแต่มีชายห้อยชาย เดียวใน เบื้องขวา
4. ถ้าจะสอบถามกันอีกชั้นหนึ่ง ถามด้วยกายคือ เอามือซ้ายลูบหูซ้ายแน่น เปนพวกเดียวกันต้องทำ รับให้ เหมือนกัน ถ้าถามด้วยวาจาต้องถามว่าพุททหรือไสยให้ตอบว่าพุทท ต่อมาได้ เปลี่ยน เปน ถามว่าพวกหรือไฟตอบว่ากลาง ถ้าถามแลตอบกันได้ดังนี้ จึงรู้ว่า เปนพวกกันแน่ได้
5. ถ้าไปหากันโดยมีธุระ เปนการร่อนจำ เปนจะต้องชุดกันใน ทันใดให้ เอามือซ้ายลูบหนวดมา ทางซ้าย 3 ที ต่อมาได้ เปลี่ยน เปนใช้ เอาหมวดแลผ้าห่ม เช็ดหน้าก็ได้กระพือพัด เข้าที่ตัว
6. ถ้าจะขอเข้ากินให้ เอามือลูบท้อง เข้าหรือบีบท้อง เข้า ถ้าพวกเดียวกัน เหนต้องทำให้กินตาม สมควร
7. การขึ้นนิ้วบอกกันต้องยกมือซ้ายแบตะแคงขึ้น เพียงหูแต่ต้องงอนิ้วแม่มือ เสียแปลว่าให้วิวาท ถ้าทำวาร เหมือน เช่นนี้แต่งอนิ้วก้อยลงด้วย แปลว่าห้าม

เอกสาร รัชกาลที่ 5 (กระทรวงนครบาล)

เรื่อง "รายละเอียด การจัดทำ พ.ร.บ.อั้งยี่" 4 ม.ค. ร.ศ. 114-4 มี.ค. ร.ศ.116

ร 5 น. 33/25

(1)

ที่ 275
921

ศาลาว่าการกระทรวงนครบาล

วันที่ 23 พฤศจิกายนรัตนโกสินทรศก 114²⁸

ข้าพระพุทธเจ้า พระยาอินทราธิบดีสีหราชรองเมือง ขอพระราชทานกราบทูล
พระเจ้าน้องยาเธอ เสนาบดีกระทรวงนครบาล ทราบฝ่าละอองพระบาท

ด้วยทุกวันนี้จีนภาษาแต้จิ๋ว ซึ่งคบคิดกันเป็นพวก "อั้งยี่" มีความกำเริบก่อนการทูตตี
พันแทงซึ่งกันและกัน ทำให้เป็นที่หวาดเสียวแก่จีนค้าขายซึ่งมิได้เป็นพวก "อั้งยี่"

จึงโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพระพุทธเจ้าคิดตรองจะควรจัดการอย่างไรให้จีนพวกอั้งยี่
สงบเรียบร้อยนั้นได้ทราบเกล้าฯ ทุกประการแล้ว

ข้าพระพุทธเจ้า เห็นด้วยเกล้าฯ ว่าพวกจีนที่เข้ามาสู่พระบรมโพธิสมภารณ์มีจีนภาษา
แต้จิ๋วมากกว่าภาษาอื่น จีนภาษาแต้จิ๋ว เป็นอั้งยี่มีที่พวกอยู่ที่ตำบลใดมีวิธีประพฤติกการอย่างใด
ข้อความละเอียดแจ้งในรายงานของเจ้าพระพุทธเจ้าซึ่งทูลเกล้าฯ ถวาย ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน
ร.ศ. 113 หมายเลขที่ 242 นั้นแล้ว

บัดนี้ข้าพระพุทธเจ้า จะได้กราบทูลถึง เรื่องหัวหน้าจีนพวกอั้งยี่ภาษาแต้จิ๋ว ซึ่งเปลี่ยนแปลง
จากรายงานเดิมคือจีนไซ้ ซาเฮีย หัวหน้าจีนยี่ห้องี่ฮวกไปรับหนังสืออยู่ในมืองกันฝรั่ง เสศ
จีนเสง (ซาเฮีย) หัวหน้าจีนยี่ห้องี่ฮวกคือตาย "แพนนี่" มาเป็น (ยี่เจ้) หัวหน้าจีนยี่ห้องี่ฮวก
จีนจิว (ซาเฮีย) หัวหน้าจีนยี่ห้องี่ฮวกมีอำนาจน้อย จีนเฮง (ยี่เฮีย) เป็นหัวหน้าจีนยี่ห้องี่ฮวก
จีนชงคนนี้แต่ก่อนได้มีชื่อในหนังสือสัญญาอั้งยี่ ครั้นนี้กลับมาเป็นหัวหน้าพวกจีนเฮงแต่มีกิตติศรีรับว่า
ได้ไปรับหนังสืออยู่ในมืองกันฝรั่ง เสศเหมือนกัน (แต่ยังไม่ปรากฏ) ข้าพระพุทธเจ้าคิดเห็น

ด้วยเกล้าฯ ว่าพวกจีนซึ่งกระทำการ เบนอภัยทุกวันนี้โดยมิได้รับอนุญาตอย่างหนึ่งอย่างใดของ
 ราชธานีเลย เป็นการลักลอบกระทำการอภัย ถ้าจะระงับให้ เป็นการ เรียบร้อยมีสองทางดังนี้

1. ตามที่ข้าพระพุทธเจ้าได้ทราบเกล้าฯ ว่าพวกจีนซึ่งอยู่ในเมืองชองกง เมือง
 สิงขโป เมืองปิ่นง ราชธานีไม่ยอมให้กระทำการอภัยเป็นอันขาด ถ้าขึ้นกระทำก็ต้องลงโทษ
 อันแรง ที่สุดจนถึงกับต้อง เนรเทศจาก เมืองนั้น ถ้าจะมีอภัยบ้างก็โดย เป็นการลักลอบมิได้ เปิด เผย
 ให้ปรากฏ ในพระราชอาณา เขตสยามควรจะห้ามปรามไม่ให้มีจีนประชุม เบนอภัย เป็นอันขาด
 ข้าพระพุทธเจ้าได้ทำความเห็นในการห้ามปรามนี้ทูลเกล้าฯ ถวายมาด้วยแล้ว

2. ถ้าจะโปรดเกล้าฯ ให้มีจีนอภัยแล้ว ควรจะต้องให้ เป็นการ เปิด เผยมีข้อบังคับ
 อย่างกวัดขัน ข้าพระพุทธเจ้าได้ทำความเห็นในการที่จะมีจีนอภัยทูลเกล้าฯ ถวายมาด้วยแล้ว

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าฯ

ข้าพระพุทธเจ้า พระยาอินทราธิบดีสีหราชรองเมือง

ว่าด้วยวิธีที่จะโปรดเกล้าฯ ห้ามจีนพวกอั้งยี่

1. ควรต้องประกาศให้พวกจีนทั้งหลายทราบว่าการชึ่งพวกจีนประชุมกัน เป็นอั้งยี่คือ
ร่วมชามาลว่าจะร่วมทุกศุขหมู่เดียวพวกเดียวกันนี้ เป็นการขัดขืนต่อพระราชกำหนดกฎหมายมักจะมี
เหตุก่อการวิวาททุบตีฟันแทงกัน เนื่อง ๆ ดังได้ปรากฏมาแล้วแต่ก่อน ถ้าผู้ใดชึ่งทำการอั้งยี่จะได้
ตั้งที่ประชุมก็ดี ถ้ามิได้ตั้งที่ประชุมก็ดี จะโปรดเกล้าฯ ให้ลงโทษตามโทษานุโทษ
2. ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศแล้วล่วงมาได้สาม เดือนถ้าหก เดือนผู้ใดยังฝ่าฝืนชึ่งกระทำ
การอั้งยี่จะได้ตั้งที่ประชุมก็ดี ถ้ามิได้ตั้งที่ประชุมก็ดี ถ้าจับได้พิจารณาเป็นสัดว่าได้ทำการชามาล
อย่าง เช่นพวกจีนอั้งยี่จะต้องลงโทษตามโทษานุโทษ
3. ในระหว่ากำหนดชึ่งออกประกาศห้ามการอั้งยี่แล้วผู้ชึ่ง เป็นหัวหน้าของที่ประชุม
อั้งยี่หมู่ใด ๆ ต้องนำตราสำหรับที่ประชุมอั้งยี่มาส่งต่อกระทรวงพระนครบาล
4. เมื่อพ้นกำหนดประกาศแล้วจีนหัวหน้าที่ประชุมอั้งยี่ปิดบังดวงตรา เสียไม่นำมาส่ง
กระทรวงพระนครบาลพิจารณา เป็นสัดจะลงโทษตามโทษานุโทษ
5. ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดได้รู้ เห็นว่าจีนหมู่ใดพวกใดยังฝ่าฝืนกระทำการอั้งยี่นำความมายืนยัน
พิจารณาได้ความจริง จะโปรดเกล้าฯ พระราชทานรางวัลตามสมควร

ประวัติผู้เขียน

นายสุรจิต พัฒนสาร เกิดที่จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2502
สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ.2522
และได้รับประกาศนียบัตร เนติบัณฑิตไทย เมื่อปี พ.ศ.2524 เคยประกอบอาชีพทนายความที่
สำนักงานไพโรจน์ทนายความธุรกิจ ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติ 4
สำนักงานคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม

